

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

2'nci Toplantı
7 Haziran 2017 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818)

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

2.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın, Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

3.- Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

4.- İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

5.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerinin yanlış anlaşıldığına ilişkin açıklaması

MİLLÎ EĞİTİM, KÜLTÜR, GENÇLİK VE SPOR KOMİSYONU

2'nci Toplantı

7 Haziran 2017 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu saat 11.13'te açıldı.

Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) görüşmeleri tamamlanarak kabul edildi.

Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar, Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili İsmet Uçma, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer, Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerinin yanlış anlaşıldığına,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından saat 14.04'te toplantıya son verildi.

7 Haziran 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.13

BAŞKAN: Beşir ATALAY (Van)

BAŞKAN VEKİLİ: Burhanettin UYSAL (Karabük)

SÖZCÜ: Ertan AYDIN (Ankara)

KÂTİP: Mehmet Akif YILMAZ (Kocaeli)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, toplantımızı başlatıyorum müsaadenizle.

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun değerli üyeleri, Sayın Bakanımız, değerli milletvekillerimiz, ilgili kurumlarımızdan gelen değerli katılımcılar, basınımızın değerli mensupları; toplantı yeter sayımız vardır, Komisyonumuzun toplantısını açıyorum.

Gündemimizde Meclis Başkanlığınca 21 Şubat 2017 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen (1/818) esas numaralı Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı yer almaktadır. Tasarının tümü üzerinde önce görüşmeleri başlatıyoruz.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818)

BAŞKAN – Sayın Bakanımızdan tasarı hakkında Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere bir açıklama bekliyoruz. Komisyonumuz kendisine hoş geldiniz diyor. Geçen süre içinde Komisyonumuzu bir defa da bilgilendirme toplantısı için davet etmişti bir kahvaltıda. Bazı arkadaşlarımız oraya katıldı, ben şahsen önemli bir mazeretim sebebiyle katılamadım. Ama yakın zamanda Komisyonumuza gelecek olan telif haklarıyla ilgili bir tasarı çalışması var Kültür ve Turizm Bakanlığımızın. O çalışma daha Meclise intikal etmeden veya hatta Bakanlar Kuruluna intikal etmeden Komisyonumuzla tasarıyı paylaşma nezaketi gösterdi. Bu, çok olan bir şey değil. Onun için kendisine özel olarak teşekkür ediyorum ben.

Sözü kendilerine veriyorum.

Buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; önce ramazanınızı tebrik ediyorum. Şimdiden hayırlı bayramlar diliyorum.

Bugün huzuruza getirdiğimiz tasarı aslında çok sade, Yunus Emre Vakfının işleyişini daha etkin kılmaya yönelik 2 maddelik bir düzenleme içeriyor. Yaptığımız çalışma: Daha önce, bildiğiniz gibi Yunus Emre Vakfı Dışişleri Bakanının müteveli heyeti başkanı olduğu ve Maliye Bakanının, Millî Eğitim Bakanının, Kültür ve Turizm Bakanının, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı, Türk İşbirliği Başkanlığının bağlı olduğu bakanların yani bir Başbakan Yardımcısının, ayrıca Türk Dil Kurumu Başkanı, Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı gibi fiiliyatta bir dönem benim de Millî Eğitim Bakanı olarak görev aldığım bir kompozisyon. Bu kadar çok bakanı bir araya getiren bir vakıf müteveli heyetinin pratikte nasıl işlemeyeceği herhâlde izahattan varededir. Nitekim, bu toplantılar genellikle büyük eksiklerle ve çok seyrek yapılabilirdi. Bizim yaptığımız, önünüze getirdiğimiz düzenleme, bu vakfın, müteveli heyetinin olabildiğince kolay toplanan, kolay karar alabilen ve icraya çok daha

hızlı aksettirebilen bir yapıya kavuşturulması. Bunun için de bakanlar yerine öncelikle bu vakfın mütevelli heyetinin başkanlığını Dışişleri Bakanlığının değil Kültür ve Turizm Bakanlığının yapmasını öneriyoruz. Bu konuda Dışişleri Bakanlığımızla da mutabık olarak bunu huzuruza getiriyoruz. Daha sonra da biraz önce zikrettiğim bakanlıkların bakanlar olarak değil müsteşarlar olarak temsil edilmesi, böylece icranın ilgili bakanlıklar nezdinde de daha hızlı yürümesini sağlamaya yönelik bir çalışma.

Buna paralel olarak da yönetim kurulunu yeniden düzenliyoruz. Daha önce yönetim kurulunda bakanlık müsteşarı -Dışişleri Bakanlığı oluyor o zaman- Tanıtma Genel Müdürü, Millî Eğitim Bakanlığı Dış İlişkiler Genel Müdürü, Yurt Dışı Türkler Akraba Topluluklar Başkanı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanı, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsilcisi; bunlar yönetim kurulunun -eski düzenlemede- tabii üyeleri idi. Ayrıca üniversitelerin Türkçe dil öğretim merkezleri başkanları arasından mütevelli heyetinin seçeceği 1 kişi, eğitim, kültür ve sanat alanında faaliyette bulunan ve Bakanlar Kurulunca kamu yararına faaliyet gösterdiği kabul edilmiş dernek veya vergi muafiyeti tanınmış vakıfların üyeleri arasından mütevelli heyetinin seçeceği 1 kişi, kültür, sanat ve Türk dili alanı çalışmalarlarıyla tanınmış kişiler arasından mütevelli heyetinin seçeceği 1 kişi üç yıl süreyle seçiliyordu. Şimdi bunu daha yine sadeleştirerek ve daha işlevsel olacağını ümit ettiğimiz bir yapıya kavuşturuyoruz. Tasarımızın özü bundan ibaret.

Biraz önce Sayın Başkanın da -onun için de çok teşekkür ediyorum, takdirdar cümleleriniz için belirttikleri gibi, aslında biz önümüzdeki günlerde, inşallah, çok daha kapsamlı kanun tasarılarıyla huzuruza geleceğiz. Bunlardan birincisi de telif haklarının düzenlenmesine ilişkin tasarıdır. Bu telif hakları meselesi, bildiğiniz gibi, yıllardan beri Türkiye’de özellikle sanat çevrelerinde, sanatın bütün şubelerinde maalesef üreticilerin haklarının alınmadığı bir ortam söz konusu. İşte bütün bunları bir yoluna koymak ve sanatın bütün alanlarında öğreticilerin haklarını hem kendilerinin hem de varislerinin haklarını korumak üzere bir düzenleme çalışması yaptık. Bununla ilgili olarak bugüne kadar son bir sene içerisinde aşağı yukarı 17 çalıştay düzenledik. Bu 17 çalıştayda da ilgili bütün paydaşlarla, ilgili meslek kuruluşlarıyla, sanatçıların oluşturdukları muhtelif meslek kuruluşlarıyla birlikte çalıştık.

Biliyorsunuz, bu telif hakları meselesi üreticiler ile tüketiciler arasındaki dengeyi sağlamak bakımından çok netameli bir konu. Tüketici ister ki her şey bedava olsun, üretici de ister ki olabildiğince yüksek bir karşılığı olsun yaptığı çalışmaların. Bunları dengelemek dünyanın her yerinde sorun ama Türkiye’de bir de yılların biriktirdiği başka sorunlar da var. Dolayısıyla, bu çalıştaylar çok iyi oldu bizce, güzel sonuçlar aldık oradan. Sonra, bu internet üzerinde Bakanlığımız sitesinde şu anda da askıda deyim yerindeyse, kamuoyundan da ilgili kamuoyundan da bütün kamuoyundan daha doğrusu, bununla ilgili eleştiriler, öneriler, değerlendirmeleri topluyoruz. Şu ana kadar 800’e yaklaşan görüş ve eleştiri ve öneri geldi. Onları da derleyip toparladıktan sonra, onların işaretleri doğrultusunda gerekli düzenlemeleri de yaptıktan sonra inşallah onları huzuruza getireceğiz. Biraz önce Başkanımızın bahsettiği telif hakları çalışması bu merkezdedir. Bugünkü konumuz Yunus Emre Vakfının daha işlevsel hâle getirilmesi için vakıf mütevelli heyetinde ve yönetim kurulunda yapılmasını öngördüğümüz değişikliklerle ilgilidir.

Benimle birlikte Bakanlığımızdan ilgili arkadaşlarımız var: Müsteşarımız Ömer Arısoy Bey burada, beraberimde; Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Şeref Ateş bey bizimle birlikte, ayrıca Bakanlığımızın ve diğer bakanlıklardan da ilgili kurumlardan da arkadaşlarımız bizimle birlikteler.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz biz de Değerli Bakanımıza.

İfade ettikleri gibi, çok açık bir konu, net bir konu. Zaten 1 madde üzerinde, 1 maddenin (a) ve (b) fıkraları üzerinde değişiklik mütevelli heyet ve yönetim kurulu. Diğerleri işte, 1’i geçici madde, 2 yürür ve yürütme maddeleri; toplam da 5 maddeden oluşan bir tasarıdır.

Şimdi, geneli üzerinde Komisyon üyelerimize söz vereceğim.

İlk söz Sayın Baydar'ın.

Buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, çok değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle üç ayların sonuncusu mübarek ramazan ayınızı tebrik ediyorum, mübarek olsun diyorum.

Ali Bardakoğlu geçen gün mülakatında ramazan ayını şöyle tanımlıyor, diyor ki: “İradelerin merhametle eğitildiği ve özgürleştiği, ferdi hayatta dindarlığın, sosyal hayatta kaynaşma ve paylaşmanın yoğun olarak yaşandığı bir ay. Ben ramazanı farklı algılıyorum. Hayat gelip geçiyor ve insanların zaman zaman durup kendini, hayatını gözden geçirmesi gerekiyor. Şirketler yapar ya, biz de onun gibi öz denetim ve muhasebe yapmalıyız. Ötekinin yapıp ettikleriyle değil de hatta ne kadar dindar olduğuyla ilgilenmek yerine kendimizin ne kadar iyi bir insan ve iyi bir dindar olduğuyla ilgilenmemiz önemlidir.” diye ifade ediyor.”

Bence en çarpıcı olan bir öğüdü de var, ondan sonra konuya gelmek istiyorum: “Kur’an-ı Kerim’le aramız açıldı. Kur’an-ı Kerim’in bize verdiği öğütlere kulak tıkadık ve kendi yanlışlarımıza kendimiz fetva verir olduk. Neden? Çünkü dini bilgi üretiminde metot kalmadı. Serbest pazar mantığıyla fetva arayan, müşteri memnuniyetine göre fetva verenler kapladı ortalığı. İslam âlimlerinin, içinde yaşadığı hayatla ve gerçekliklerle bağı koptu. Üçüncü, beşinci asırda yazılan kitaplardaki bilgileri tekrar ederek insanlara dini anlattığımızı düşünemeyiz. 50 küsur İslam ülkesi var, paramparçayız. ‘İslam barış dinidir.’ diyoruz ama kimseyi inandıramıyoruz çünkü birçok yerde Müslümanlar birbirinin boğazını sıkıyor. Birbirinin Müslümanlığını beğenmez oldular, birbirini itham ve tekfir ederek sürekli camdan aşağı atmakla meşguller.”

Ali Bardakoğlu'nun bayağı uzun bir röportajı var, bence bunu esasında her milletvekilinin bu ramazan ayında bir iç değerlendirme yapmak açısından okumasının çok uygun olacağını düşünüyorum.

Şimdi, bakıyoruz, vakfın karar organlarında ve müteveli heyetinde kimler var? Kültür ve Turizm Bakanı ve Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı, Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı, Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek 5 kişi, bir de Türkiye Maarif Vakfı Müteveli Heyetinden seçilecek 1 kişi var.

İcra kurulunda kimler var? Kültür Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Yurt Dışı Tanıtım ve Kültürel İşler Genel Müdürü, Yunus Emre Enstitüsü Başkanı ve Müteveli Heyetten seçilecek 2 kişi.

2007’de kuruldu, on yıl sonra değiştirmeye çalışıyoruz.

Şimdi, bu gelince, biz bunun 2007’de, kuruluşunda, işte bu Goethe Enstitüsünü ve British Council gibi kurumları örnek göstererek bunu anlattık.

Şimdi, British Council’in ve Goethe Enstitüsününün yönetimlerine bakıyoruz. Yani eğer 15 kişi var ise bunların 10’unun Hükûmete bağlı olmayan kişilerden olduğunu görüyoruz. Burada bakıyoruz -sizin zaten temel anlayışınız da bu- Komisyonlara bakıyoruz, karma parlamentonun uluslararası zorunluluğu dışında bütün komisyon, başkan, başkan yardımcıları, sekreterleri, sözcüleri hepsi aynı partiden. Ondan sonra da diyorsunuz ki “Yurt dışında, gelin, hep beraber Türkiye’yi savunalım.” Biz gittiğimiz yerlerde tabii ki savunuyoruz ama ya bir tane de bir komisyonda bir başkan yardımcılığını muhalefetten birisi, bırakın ana muhalefeti, başka muhalefetten birisine verin ya. Yani bu anlayışla ne kadar Türkiye’yi tanıtacağız, ne kadar Türkiye’de yol alacağız; bunu zaten anlayabilmiş değilim.

Ama onun ötesinde bu dar kadrocu anlayışın, tamamen sadece muhalefete yönelik olmadığı, içinde olan insanlara karşı da nasıl bir tavır sergilediğinizi bundan iki gün önce sahur programında Sayın Ahmet Davutoğlu şu sözlerle dile getirdi: “AKP kendi değerlerini -daha doğrusu Davutoğlu “Adalet ve Kalkınma Partisi” diyor- Adalet Kalkınma Partisi kendi değerlerini hızla zayıflatıyor. Yapılan şey itibar suikastıdır. Bizi üzen dostlarımızın suskunluğudur.” diye size de esasında bu mübarek ramazan ayında, iç muhasebenizi yaptığınız dönemlerde, tedavi namazından sonra, duanızı ederken, kendinizi gözden geçirdiğiniz anlarda, bayram namazına gittiğinizde; kendiniz, ülkeniz ve aileniz için dua ettiğiniz zaman çok güzel bir değerlendirme fırsatı veriyor bu sözlerle.

Ben Sayın Davutoğlu'nun bu sözlerinden başka bir şey söylemek istemiyorum. Ama bu Ali Bardakoğlu'nun ve Davutoğlu'nun konuşmalarında, mutlaka bu ramazan ayı döneminde kendimize çıkaracağımız hisseler olduğunu düşünüyorum. Bunu önemsiyorum ve kendi içinizdeki insanlara değer verme konusunda bile belirli şüpheler olduğu dönemde, bizim de bir muhalefet partisi olarak beklentimizin, işte “Ya bu yönetim kurulu içerisinde neden muhalefetin de temsilcileri yok? Neden entelektüel insanlar da buralarda, belirli alanlarda...” Mesela, üniversite öğretim üyeleri arasında bir seçim yapılınsın, Türk dili bölümlerinden 2 adam neden konmaz oraya? Bunu düşünüyorum.

Yurt dışında daha güçlü olmamız için sadece kendimizin olması yeterli olmuyor. Bakın, geçen hafta Gürcistan'da NATO Parlamenterler Asamblesi Genel Kurulu vardı. Bizim milletvekili temsilimiz nüfusa göre olması gerekenden azdı, 12'yi 18'e çıkartılması için milletvekili sayımızın orada Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlar teklifte bulundular. Genel Kurulda reddediliyordu ancak ben BIO üyesiyim, hani bizi NATO Parlamenterler Asamblesi Türk Grubu Başkan yardımcısı, sözcüsü, sekreteri yapmadınız ama o 28-29 NATO ülkesi oy birliğiyle beni NATO Parlamenterler Meclisinin Başkan Yardımcısı seçti İstanbul'daki toplantıda. Sizin arkadaşınız aday oldu ve sizin arkadaşınız, çok da sevdiğim, değerli bir arkadaşım Osman Aşkın Bak bu yaptığınız “sadece benden olma” anlayışı nedeniyle muhafazakâr grup içerisinde 24'e 46 gibi bir oyla reddedildi başkan yardımcılığı, ben sosyal demokratların olduğu bizim grup içerisinde oy birliğiyle aday gösterildim. Şimdi, orada, tekrar Gürcistan'daki toplantıda, BIO toplantısında bana sordular “Hocam sen kefil oluyor musun?” dediler. Ben dedim ki: Bu bir parti meselesi değildir, bizim Hükümetle ilgili eleştirilerimiz saklıdır, Türkiye 80 milyondur, 80 milyon 18 milletvekiliyle temsil edilmelidir; ben Türk halkı adına bunun doğru olduğuna inanıyorum ve sonuna kadar destekliyorum. Şimdi, bu anlayışı sergileyebilmek için el ele tutuşmamız lazım. Siz şu vakıf yönetim kurulunda bile şöyle elinizin kenarını bile uzatmamışsınız bize ya. Ondan sonra bu Yunus Emre Vakfından kalkacaksınız Türkiye'nin tanıtımı ya da işte Türkiye'ye ait birtakım işlerin anlatılması konusunda iş bekleyeceksiniz. Kendinizi tanıtabilirsiniz, bir yere kadar tanıtıyorsunuz. Bakın, Avrupa Konseyi toplantılarında artık komisyon toplantılarına katılmıyoruz biliyor musunuz arkadaşlar, Türkiye'ye uygulanan ambargo nedeniyle. Korkuyorum bu Katar'dan sonraki ambargolar acaba Türkiye'ye de olabilecek mi diye. Lütfen arkadaşlar, çok kötü bir döneme doğru giriyoruz. Bu dönemi mutlaka akıl sağlığıyla ve ortak akılla değerlendirip el ele tutuşmamız lazım. Sizi ancak biz koruruz bizi de siz korursunuz. Bizim birbirimizden farkımız yok. Biz sizin düşmanınız değil arkadaşlar, biz hep beraber Türkiye'yiz. Hep beraber Türkiye'ysek bunun gereğini yapmamız gerektiğini düşünüyorum ve bu vakıf yönetim kurulunun bu şekilde tamamen kendi yönetim anlayışınızın, kendi parti ve ideoloji anlayışınızın içerdiği insanlardan oluşmasını bütün Türk milletinin vicdanına bırakıyorum, sizlerin vicdanına bırakıyorum. Sonra kalkıp da gelip “Ya, şu uluslararası mesele var, burada beraber çalışalım, şey yapalım.” demeniz için en azından bir tane ya, bir tane de muhalefet partilerden birinin temsilcisi deyin ya, biz söylemeden deyin, bir el uzatın ya. Hani ramazan

ayı kucaklaşma ayıydı arkadaşlar? Hani kucaklaşıp el ele tutuşacaktık? Ama kusura bakmayın, siz kendi partinizdeki değerlere bile el açıp kucaklaşmazken bizim bunu beklememiz belki biraz sarfınazar yanlış oluyor ama o yüzden ben daha fazla konuşmak istemiyorum.

Bunu tamamen reddettiğimi, yani bu 2007’de getirdiğinizden çok daha dar kadrocu bir anlayıştır. “Efendim daha iyi yöneteceğiz.” falan bunlarla olmaz arkadaşlar. Türkiye’nin tanıtımı böyle olmaz. Lütfen, aklımızı başımıza alalım, bu konularda iyi niyetli olduğumuzu bilin. “Bu ülke için can verilecek.” deniyor ise biz bunu hayatımızın geçmiş dönemlerinde ispatlamış bir insanız, canımızı vermeye hazırız ama lütfen sadece kendinize yönelik, kendi pencerenizden bakarak Türkiye’yi yönetemiyorsunuz arkadaşlar, bunu çok açık yürekle söylüyorum.

Tekrar ramazan ayınız mübarek olsun diyorum, Allah ramazanın bitimini hep beraber sağlıklı, afiyetle, ailelerinizle, dostlarınızla, arkadaşlarınızla erişmeyi nasip etsin diyorum.

İyi günler diliyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Baydar’a.

Şimdi, Sayın Topcu’da sıra.

Buyurun.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; ben de ramazan ayının inşallah hayırlar getirmesi; birliğimizi, dirliğimizi, bütünlüğümüzü korumamız açısından belki artı bir katma değer üretmesi açısından ben de aynı iyi duygu ve temennilerimi de iletmek istiyorum.

Tabii, bu arada da düzen devam ediyor, birtakım çalışmaların da yapılması lazım. İşte bunlardan bir tanesi de demin bu toplantıya başladığımızda gündeme getirilen Yunus Emre Vakfına, Enstitüsüne yönelik olarak. Şimdi, genel olarak baktığımızda gerçekten biz ne yapmaya çalışıyoruz? Önce bunun bir irdelenmesi lazım. Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur. Biz yıllardan beri aynı şeyleri yapıyoruz. Aslında her zaman klasik bir laf vardır “Amerika’nın keşfine hiç gerek yok.” bunlar zaten yapılıyor yani birtakım ülkeler tarafından da yapılmış, bunların birtakım bilimsel çalışmalar tarafından kanıtlanmış somut verileri var başarıların nasıl daha iyi elde edilebileceğine yönelik olarak. Yani aklımızla alay edilircesine, şimdi, ben gerekçeye bakıyorum, gerekçesini okuduğumda diyor ki: “Vakfin devletin dış politikalarıyla uyumlu hareket edebilmesinin sağlanması.” Yani bu maddelerin değiştirilmesine yönelik gerekçelere baktığımızda: “Vakfın doğrudan denetime açık hâle getirilmesi ve kamu kurumlarıyla koordinasyon ve iş birliğinin sağlanması” gibi böyle hani çok fazla anlam ifade etmeyen “Bir an önce şu maddeler çıksın da hani birilerinin işleri görülsün.” Mantiğiyle, düşüncesinden hareketle yapılan bir çalışma olduğunu görebiliyoruz. Ha, kimse karşı çıkmıyor. Bu vakıfları, bu enstitülerin kurulması lazım. Özellikle soğuk savaş döneminden sonra... Ki bu çalışmalar çok daha önce başladı ama biliyoruz ki artık daha yumuşak güç olarak ifade ettiğimiz insanların zorla değil de gönüllerini fethetmeye yönelik olarak yapılacak çalışmaların çok daha etkili, uzun vadeli ve başarılı olduğunu hepimiz biliyoruz.

Şimdi, buradan hareketle baktığımızda şimdi, daha 2007 yılında kuruldu, 2011 yılında biz bu Meclise geldiğimizde yine bununla ilgili birtakım değişikliklerin de yapıldığını görüyoruz, biliyoruz. O zaman da eleştirilerimiz olmuştü yönetim kurullarına yönelik olarak, diğer çalışmalarına yönelik olarak ama yani özden çok görünümde ve birtakım kontrolü elde tutmaya yönelik değişikliklerin yapılmasına yönelik çabaların olduğunu da görebiliyoruz.

Şimdi, ben buradan sormak istiyorum: Bu kadar yıldır somut olarak gerçekten, kuruluş amacına da uygun olarak varılmak istenen hedeflerle ne kadar örtüşüyor yapılan çalışmalar? Yani artık partili olmayı veya herhangi bir şeyi bir kenara bırakıp da gerçekten insanın artık vicdaniyla hareket etmesi lazım, vizyonu neydi, bu vizyona ulaşılabildi mi yoksa birtakım şeylere, kendi arkadaşlarımıza dışarıda iş imkânı açma ve birtakım paylaşımları yapma aracı hâline mi getirildi? Şimdi, ben sormak istiyorum hakikaten: Vizyonu gerçekten samimi olarak ortaya kondu mu, bu vizyona uygun çalışılıyor mu?

Ve en önemli, özellikle bizi yurt dışında bu enstitüler aracılığıyla temsil eden arkadaşlarımızın ben çok değerli olduğuna inanıyorum ama hepsinin değerlendirilecek ayrı ayrı yerlerinin olduğuna da düşünüyorum, bütün insanlar değerli çünkü Cenab-ı Hakk'ın yarattığı varlıklar olarak ama herkesin kendine ait, kendi başarabileceği de bir potansiyeli var. Acaba buradaki arkadaşlar bu görevi yerine getirmede ne kadar uygun becerilere ve donanıma sahip? Birçok yerlere gittik ama bunların, birtakım özelliklerinin olması lazım bu enstitü başkanlarının işte iletişim becerileri, etki alanı oluşturma gibi ve buradaki görevlerini yerine getirebilme gibi ne kadar yapılıyor, ne yapılıyor; ben bunların özellikle üzerinde durulması gerektiğini düşünüyorum. Yani burada yönetim kurulunu değiştirmenin ötesinde hani “şunu alalım, bunu alalım” şeklindeki veya “bir pasaport verelim”, verilmesi lazım çünkü orada dışarıda bizi temsil ediyorlar ama içerikten çok dışarıya yönelik birtakım böyle günü geçiştirmeye yönelik çalışmalar... Orada özellikle bu giden insanların yerel dinamikleri harekete geçirme gücü ve yerel dinamikleri harekete geçirebilmek için hareket alanı serbestisi ne kadar sağlanıyor? Yoksa bir devlet memuru zihniyetiyle mi? Hani “Ben gönderdim, işte git bir şeyler yap, benim fikrimi de yay orada.” Benim senin yok artık, burada Türkiye Cumhuriyeti devletinin fikri var. Ta, işte Osmanlı’dan gelen, ilk Türk cumhuriyetlerinden, ilk Türk devletlerinden gelen bir ideolojimiz var, bir kendimizi tanıtmaya hedeflerimiz var. Ama bunları ne kadar sürdürebiliyoruz, ne kadar ulaşabiliyoruz bu hedeflere esas bunların tartışılması gerekirken hâlâ “Göç yolda düzülür.” mantığıyla ne yapıyoruz? Bizim bu işlere devam ettiğimizi görebiliyoruz.

Ben bu arada şunu da belirtmek istiyorum: İki üç ay önce Mustafa İsen Bey’le Sırbistan’a gitmiştik, oradaki Yunus Emre Enstitüsünün Başkanı arkadaşla görüştüğümüzde hakikaten o alanda çalışma yapan, doktora yapan -değişti mi, değişmedi mi bilmiyorum da o arkadaşımız- orayı bilen, gerçekten o makamı hakikaten hak edebilecek diye düşündüğüm ve güzel çalışmalara da imza atabilen biri olduğuna da görebiliyoruz ama birçok başka yere gittiğimizde de ortalıkta olmadığını görebiliyoruz, hiçbir şey yapılmadığını da görebiliyoruz. Onun için diyoruz ki: Bu ülke bir tane, bizim başka gidecek hiçbir tarafımız da yok, hiçbir ülke de yok zaten. Onun için aklımızı başımıza devşirmemiz lazım. Bu imkânları “sen, ben” ideolojisinin dışında “Gerçekten ortak olarak neler yapabiliriz bu ülke için?”, bu tek bir zihniyet mantığıyla, bu ülkenin mantığıyla hareket edilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum hepinize de.

BAŞKAN – Sayın Topcu’ya teşekkür ediyorum.

Sayın Usluer, size söz veriyorum.

Buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli üyeler; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Ramazan ayının ve yaklaşan Ramazan Bayramı’nın ülkemiz için huzur, barış ve en önemlisi de ortak akıl sağlamasını diliyorum açıkçası.

Şimdi, önümüze gelen Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nı yukarıdan aşağıya okudum, aşağıdan yukarıya bir daha okudum, yukarıdan aşağıya bir daha okuduğumda, aslında ana fikir ne çıkar bu tasarıdan diye baktığımızda veya burada işe yarar ne vardır, kabul edilebilir ne vardır diye baktığımızda kabul edilebilir tek şeyin vakfın misyonu ve vizyonuyla da ilişkili olarak vakfın başkanının Kültür ve Turizm Bakanının olması belki kabul edilebilir tek yanı. Onun ötesinde, aslında kısaca “Yok yasa, yap yasa.” 16 Nisandan sonra uyum yasaları çıkacak demiştik ya bence ilk uyum yasası bu. Yani özerk olmayan, devletle ilişkisi sadece mali açıdan bağlantılı olmayan, tamamıyla ve tamamıyla, başkanı Kültür ve Turizm Bakanımız olmasına rağmen, aslında Cumhurbaşkanlığına bağlı bir devlet dairesi oluşturulmak istenmektedir. Oluşturulan müteveli heyetinin tamamı görüldüğü üzere Cumhurbaşkanı tarafından belirlenecektir. Yani buradaki amaç daha üst bir misyon, daha geniş bir vizyon değildir; buradaki amaç, Cumhurbaşkanının tekelinde, Cumhurbaşkanının güdümünde, Cumhurbaşkanının istekleri doğrultusunda bir kuruluşa sahip olmaktır. Zaten müteveli heyetinin tamamının Cumhurbaşkanı tarafından belirleniyor olması da gerçekten bunun gerçek başkanının ve gerçek yöneticisinin Cumhurbaşkanı olduğunu göstermesi açısından son derece önemlidir.

Şimdi, 16 Nisanda Anayasa değişikliğine giderken “Parlamentonun görevi yasa yapmaktır; daha çok yasa yapsınlar, daha iyi yasa yapsınlar.” gibi ulvi bir istek, ulvi bir hedefle yola çıktık. Şimdi, yasaları saraydan bize dikte ettireceklerse, orada oturan kişinin gece yatıp sabah kalktığına aklına gelen biçimde yasaları yapacaksak ne bu Parlamento’ya “Parlamento” denir, kusura bakmayın bize de “milletvekili” denmez, böyle milletvekilliği olmaz, böyle Komisyon olmaz.

Sayın Başkanım, gerçekten işiniz çok zor, hani ben kendime yakıştıramıyorum burayı, siz Başkansınız.

Sayın Bakanım, işiniz çok zor, ben kendime yakıştıramıyorum, size çok zor çünkü başkası idare ediyor.

Bu ne bitmez tükenmez hırs, bu nasıl kontrolsüz güç elde etme, bu nasıl bir istek? Yani insanların hırslarının olmasını doğal karşıyorum, insanların isteklerinin olmasını doğal karşıyorum ama insani olan duygulardan biri de kendi kendimizi, egomuzu, süper egomuzu kontrol edebilmektir. Yani bizler bu kadar âciz miyiz bir insana bu kadar boyun eğdik? “Yok yasa, yap yasa.” “Çıkar yasa, ittir yasa.” Böyle bir şey olur mu? Yani her gün canımız acıyor.

Bakın, zeytinlerimiz budanıyor, ona kılıf yasa oluşturuyoruz, birileri talan etsin diye yasa yapıyoruz. Başka ne yapıyoruz? Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı bir torba yasa oluşturuyor, millî eğitimi tam da kalbinden ilgilendiren olaylar, maddeler o torbanın içine tıkalıyor, bizi de tali komisyon yapıyorlar. Sayın Başkanım, sizin de buna çok incindiğinizi biliyorum. Böyle bir şey olur mu?

Haziran ayında Millî Eğitim Komisyonuna bir tasarı geliyor, 15 Temmuz darbe girişimi nedeniyle sekteye uğruyor, sonrasında o tasarıda, o torbada olan öğretim üyesiyken milletvekili olan kişilere “kıyak emeklilik” diyeceğimiz, çokça eleştirdiğimiz ve benim eski bir öğretim üyesi olarak vicdanımın asla kabul etmediği bir olay, yine Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının torbası içine konuluyor.

Bakınız, 29 Kasım günü Aladağ’da yangın çıktığında 11 küçük çocuğumuzu, 1 de erişkini o yangında kaybettiğimizde Millî Eğitim Bakanlığının bu yasası güle oynaya geçmişti. Neydi? Öğretim üyesiyken milletvekili olan kişiler milletvekillikleri bittikten sonra kadro şartı aranmaksızın üniversitelerine dönebilmenin yanı sıra, kadro olduğu takdirde -yani “yok kadro, ver kadro” durumu burada da- istedikleri üniversiteye dönebilecekler; yetmedi, emekli milletvekili maaşı, artı profesör maaşı; yetmedi, ek ders ücreti; yetmedi, performans yani ben diyeyim 20, siz deyin 25 bin lira. O gece o yangında o çocuklar çığlık çığlığa ölüirken Mecliste güle oynaya bu yasa geçti ve sevgili Millî Eğitim

Bakanımız -Sayın İsmet Yılmaz da keşke burada olsaydı, gerçekten yüreğini biliyorum- gerçekten iki gün sonra yasayı geri çekti çünkü infial oldu. “Çocuklar yanarken milletvekilleri kendilerini düşündüler.” diye yasa geri çekildi, geçtiğimiz hafta tekrar aynı torbaya konuldu. Bu, vicdanları kanatan bir durumdur. Bu, bize yakışmaz; bu, bu Parlamente'ye yakışmaz. Bence bugünle başlayıp bundan sonra “Yok yasa, yap yasa.” “Salla başını işini yap.” pozisyonu bize yakışmaz.

Sayın Başkan, Sayın Bakan; gerçekten bu konuşmayı yaptığım için çok üzgünüm ama biz burada kimsenin memuru değiliz. Yukarıda otur, gel buraya köpeklerinle milletvekillerini itele, danışmanları toparla. Böyle bir dünya yok.

ALİ AYDINLIOĞLU (Balıkesir) – Nerede öyle şey Allah aşkına? Ayıp ya!

GAYE USLUER (Eskişehir) - Herkes görevini bilecek, hırslarının sınırlarını çizecek ancak o zaman bize oy veren vatandaşların, bize oy veren Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının oylarını hak etmiş olabiliriz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Tabii, buradaki söylediğiniz şeyler Komisyonumuzun çok ötesinde şeyler. O üslup, o söylediklerinizi ben bilemiyorum, “köpekleriyle falan” gibi şeyler, neyi kastediyorsunuz bilmiyorum ama yani bizim Komisyonumuzun ötesinde. Çok farklı bir şeyi görüyorsunuz burada.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yok, bu Meclisi ilgilendiriyor Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Balbay, buyurun sıra sizde.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Teşekkür ediyorum Başkan.

Konuya girmeden önce, tabii, önümüzdeki dönem görüşeceğimiz telif hakları yasası gerçekten önemli Sayın Bakan. Maalesef, Türkiye’de telif hakları özellikle eser üretken anlamında biraz “telif haklarına” dönüşmüş durumda, pek çok kişi ürettiğinin karşılığını alamıyor. Ama sizin yaptığınız tanım “tüketen, daha ucuz üreten, emeğinin hakkını daha isteyecek dengesi” dediniz ama arada, sanıyorum, her ikisinin dışında ayrıca kazananlar var. Dilerim, çok sağlıklı bir telif hakkı yasası düzenlenmiş olur.

Tabii bu Yunus Emre Vakfıyla ilgili Millî Eğitim Komisyonunun daha önceki çalışmasında da yanılmıyorsam Sayın İsen övgüyle söz etmiş, vakfın çalışmalarını dile getirmişti ancak getirdiğiniz bu değişiklik arkadaşlar, her şeyden önce bence Yunus Emre’nin kemiklerini sılatmakta. Yunus Emre buna “Hayır, beni daraltmayın” derdi. Sayın Bakan, bu değişikliği anlatırken “iş kolaylaştırmak için” dedi ama Yunus Emre’nin “İşi kolay kılalım.”dan bir önceki sözü önce “Gelin, tanış olalım.”, sonra “İşi kolay kılalım. Sevelim sevelelim.” diyor ama buradan Sayın Baydar’ın söylediği gibi sanıyorum AK PARTİ’nin kendi şeyi içinde, öz AK PARTİ hani iç, daha dar, daha “tamamen kendimiz” gibi bir mantıkla hazırlandığını görüyorum. Lütfen bunu çekin diye öneriyorum. Her şeye rağmen -benden önceki arkadaşların dediği gibi- biz, burada, muhalif bir şey söyleyelim, iyi bir muhalefet yapalım yani karşı bir şeylerimiz olsun anlamında gerçekten söylemiyorum.

Şimdi, bu Yunus Emre Vakfına bağlı enstitülerin faaliyetleriyle ilgili -ben mi ulaşamamışımdır- benim gözümde kaçan neler olabilir diye dün akşam da şöyle bir internete baktım; yayınlar itibarıyla sadece dergileri var gördüğüm kadarıyla. Kimi yayınlar yapmış. Ama hani o imrenilen Goethe Enstitüsü, Konfüçyus Enstitüsü, British Council’vari, böyle bir şey zaten yok ama gelinen noktada daha dar bir bakış açısı olduğunu görüyoruz.

Şimdi, bu gelinen dünyada, arkadaşlar, Türkiye aslında kendini Doğu’da iyi tanıtarak ve Doğu’yu arkasına alarak Batı’da çok güçlü olabilir; Batı’ya Doğu’nun değerleriyle birlikte giderek kendini çok daha anlatabilir. Yani, şunu demek istiyorum: Bu vakıflarda... Hepimiz dünyayı dolaşıyoruz değişik

nedenlerle. Örneğin Orta Asya ülkelerinde -ki vakfin ve enstitünün çalışma alanlarından biri gördüğüm kadarıyla- bu vakıf gerçekten kültür ve sanat içerikli, Türkiye’yi tanıtmaya amaçlı bir vakıf olsa... Örneğin şu anda Türkçe sözlük kabaca 100 bin kelimelik bir hazinemiz var. Orta Asya coğrafyasındaki Türkçeyi derleyerek 500 bin kelimelik bir sözlük üretmeliydi şimdiye. Hiç onunla ilgili bir şeyinin olduğunu görmedim çalışmalarında.

Ben iki örnek vermek istiyorum: Biz anahtara “anahtar” diyoruz ama Azeriler “açar” diyor; bizim “ayna” dediğimize Kazaklar “gözge” diyor, belki “gözge” daha Türkçe; bizim “tavşan” dediğimize Özbekler “kavuşkon” diyor, belki “kavuşkon” daha Türkçe. Bütün bunları derlese belki Türkçe en az 5 kat daha zengin olabilecek bence, sadece bir örnek olarak söylüyorum. Mesela böyle bir değişiklik geldiğinde “Acaba, ne bileyim, bu tür hedefler de var mı?” diye de her şeye rağmen baktım ama hiçbiri yok arkadaşlar. Sadece “Daha dar bir kadro içinde, tümüyle bizim yönetebileceğimiz bir yapı olsun.” istenmiş. Buna “Yunus Emre’nin kemiklerini sızlattık” denir, Yunus Emre buna karşı çıkar. O, uzlaşmacı; o, herkese “Gelin, tanış olalım.” diyen, “İşi kolay kılalım.” diyen, “Bir insanı incittiysen bu kıldığın namaz değil.” diyen Yunus Emre’nin adını vermeyin bari. Örneğin bu enstitüye “Recep Tayyip Erdoğan enstitüsü” deyin, biz de bilelim; “Yönetim de şu kişilerden oluşacak.” deyin, biz de bilelim; “Bu enstitü Erdoğan’ı yurt dışında tanıtacak, Erdoğan’dan önce Türkiye’nin olmadığını, Türkiye’nin sadece Erdoğan’dan ibaret olduğunu anlatacak.” deyin, biz de bilelim ve “Buranın yönetiminde Erdoğan’ın belirlediği kişiler olacak, Erdoğan’ın belirlemediği kişiler de... Daha önce Erdoğan’ın belirlediği kişilerden olacak.” deyin, daha samimi olun ama adını “Yunus Emre” koyup Türkiye’nin... Gerçi hem kültürüyle, geçmişiyle hem olası gelecekteki vizyonu ile hiç ilgisi olmayan böyle bir yapı kurmak hiç kurmamaktan daha kötü, kesinlikle daha kötü.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) - Biz iktidar olalım, siz yönetin o zaman.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Nasıl?

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Böyle bir şey yok yani.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hayır, “Biz yönetelim.” demiyorum.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Cumhurbaşkanı bakanları atıyor diye Recep Tayyip Erdoğan Hükümeti midir, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti midir?

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Şimdi, bu enstitü ama.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Bu enstitü.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Kültür bu, kültür.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Bu enstitü. Kafanız başka bir şeye çalışmadığı için sadece bu...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Kültür atamayla olur mu, sanat atamayla olur mu arkadaşlar?

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Bu enstitü, enstitü.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Sanat atamayla olur mu?

BAŞKAN – Peki arkadaşlar.

Devam edin Sayın Balbay, buyurun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Tabii, yani, hani, bu...

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Bırakın ya Allah’ımızı severseniz, tek mantıkla bakarsanız böyle olur.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – İşte kendinizi tarif ediyorsunuz “tek mantık”la. Siz tek mantıkla bakıyorsunuz.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) –Ters mantıkla bakıyorsunuz, ters mantıkla.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Hadi bizimki ters; siz de tek mantıkla bakıyorsunuz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Şimdi, burada “Yunus Emre Enstitüsü” deyip “Daha önce bizim kurduğumuz enstitüyü yine biz daha da dar bir yönetimde yöneteceğiz.” demeyi, hakikaten, lütfen vicdanınızda tartın ya, yani bırakın “Muhalefet partileri ne diyor?”u, kendiniz tartın.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Gerekçeyi samimi bulmuyorsunuz yani.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Samimi bulmuyoruz.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Gerekçede samimi hiçbir şey yok ki.

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) - Ya, icraatı...

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Ortaya karışık birtakım maddeler, o kadar.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hayır, icraat...

İSRAFİL KIŞLA (Artvin) – Daha pratik icraat yapabilmek için...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hayır, şunu söyleyin, en azından ben Bakandan beklerim ki: “Arkadaşlar, bakın, biz önümüzdeki yıl şöyle bir merkez kuracağız. Bu, öyle bir merkez olacak ki şunu hedefliyoruz -bize değil yani en azından topluma anlatmak için- yani biz bu Yunus Emre Vakfıyla ilk iki yılda şunu, daha sonra bunu hedefleyeceğiz.” Yani, en azından böyle bir şey konabilirdi, onlar bile yok. Yani, “Kolay yönetelim, kolay denetlensin, kolay üye atayalım.” Yani, işin kolayını bulmuşsunuz. Ama Yunus Emre’nin dediği gibi, işin kolayı bu değil; işin kolayı, paylaşabilmek. Şu anda Türkiye eğer son yirmi yılı iyi değerlendirebilseydi, 1990 sonrasında -çoğunuz o dönemlere de tanık oldunuz diye düşünüyorum, Sayın Atalay büyük bölümüne tanık oldu diye düşünüyorum- Azerbaycan, Türkiye’den gelen ilk heyeti havaalanında 80 bin kişiyle karşılamıştı, 80 bin kişiyle karşılamıştı; bambaşka bir duygu vardı. Eğer o dönemi Türkiye iyi değerlendirseydi bence Batı’da da, Avrupa’da da güçlü olacaktık, o ülkelerde Türkiye çok daha başka bir yerde olacaktı ama bugün Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı, devraldığı uluslararası kurumların hiçbirini geliştirmede. Daha yeni Karadeniz Ekonomik İşbirliği Toplantısı yapıldı, baktım yapılanlara, on beş yıldır hiçbir adım atılmamış. Bir banka kurulmuş, banka zaten daha önceden planlanmıştı, 400 milyon nüfusa hitap eden bir örgütlenmeyi o. Karadeniz Ekonomik İşbirliği bir yani.

Yine bu enstitünün de hedefinde olabileceğini düşündüğüm siz bir şey devraldınız: Türkçe Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesi. Geldiniz, beş yıl yapmadınız. Sonra adına “Türk Soylu Devletler Zirvesi” dediniz, iki yıl yaptınız, iki yıl yapmadınız. Eskişehir’i merkez yaptınız -Sayın Avcı sanıyorum daha iyi bilecektir- Eskişehir’in merkez olduğu Avrasya Başkenti kutlamalarını yapamayınca ertesi yıla sarkıttınız, ertesi yıla sarkıttınız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Nereden çıkarttınız? Hayır, yapmadık, hayır.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Yani, diyeceğim, Sayın Bakan...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır, yanlış biliyorsunuz, yanlış biliyorsunuz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Peki, buyurun Sayın Bakan, ben...

BAŞKAN – Bir dakika... Sayın Bakanım, isterseniz kısa söz vereyim sadece bununla ilgili ama siz zaten söylenenlere geniş herhâlde cevap vereceksiniz, açıklama.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Sadece bununla ilgili.

BAŞKAN – Ama bu noktasal konuyla ilgili buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Ayrıca cevap vereceğim onların hepsine ama burada olgusal yanlış bir bilgi var, onun için müdahale ediyorum. Kusura bakmayın.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – EStağfurullah Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Gaye Hanım gayet iyi bilir, 2013’te Türk Dünyası Kültür Başkenti ilan edildi Eskişehir, bunun için bir yasa çıkardık, aynı Avrupa 2010 İstanbul’un Avrupa Kültür Merkezi gibi Eskişehir’i Türk Dünyası Kültür Başkenti yapmak için. Bunun için bir ajans kuruldu yasayla. 2013 yılında bütün bu etkinlikler yapıldı, kutlamalar yapıldı; 2013 yılı sonunda da zaten bir sonraki kültür başkentine devredildi. Ama bu arada bizim bu kapsamda, bu kültür yılı kapsamında başlattığımız birtakım restorasyon, renovasyon çalışmaları vardı Eskişehir’deki, birtakım tarihî eserlerin, türbelerin, binaların yapımıyla ilgili ayrıca bir bilim kültür sanat merkezi inşaatımız vardı vesaire. Yani, başlamış olan somut işler vardı ve bunların bir kısmı bitmemişti. Bunun üzerine kültür başkentliği yılımız bitti, onun kutlaması yapıldı. Hatta “Türk Vizyon” adı altında 300 milyon insana ulaşan bir televizyon yayınıyla bu gerçekleştirildi, Eskişehir’den yapılan bir televizyon yayınıyla ama bitmeyen işlerimiz için Meclise getirdiğimiz bir şeyle bu ajansın altı ay daha çalışma süresini uzatmayı istedik. Genel Kurulda bu kabul edildi, ajans altı ay daha çalıştı. Yine bitmeyen bazı işler için de –Bilim, Kültür Merkezi bunlardan biridir- Türk Dünyası Vakfını kurduk artık yasal olarak ajansı uzatamadığımız için vakıf kurduk. Bu vakıf üzerinden bunlar tamamlandı. Mesela Sazova’daki o Bilim Kültür Sanat Merkezi tamamlandı ve onu da bitirdik, Anadolu Üniversitesine verdik. Yani, 2013’te planlanmış olanlar fazlasıyla yapılmış oldu.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Bakanım, tabii, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Peki, Sayın Bakanım, teşekkür ederiz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Orada verdiğim örnek -siz de zaten fiilen söylediniz- 2013 yılında yapamayınca 2013 Kültür Başkentini 2014’e de sarkıttınız derken onu...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır, hayır, Kültür Başkentliği sarkmadı.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – O unvanla birlikte bunun pek çok açıklamasını ben de okudum. O ajansın kimi açıklamaları... Daha sonraki toplantıda ben de getirebilirim ama orada ben de hakikaten biraz da Aziz Nesinvari bir tablo demiştim, 2013 yılı içinde olmayınca 2014’te kutlamaya devam edelim gibi bir hava oluştu Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – 2013 yılında başladı ve kültür başkentliği bitti.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Yani, sarktığını siz de söylediniz 2014’ün ilk yarısını. Kimi etkinlikleri de sayabilirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Kültür başkenti her yıl bir başka ülkeye veriliyor.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Anladım da Sayın Bakanım, kutlamaya ne zaman başladınız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – 2013’ün başında.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Hayır, ilk önemli kutlamalar yaz aylarında...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – 2013...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Konuyu bununla sadeleştirmek istemiyorum, bununla daraltmak istemiyorum ama bunu yaparken bile... Hani belki en kolay yapabileceğimiz zirvelerden biri buydu. Siz de genel şeyi biliyorsunuz. Türkçe Konuşan Ülkeler Devlet Başkanları Zirvesi hakikaten bir kültürel beraberlik olabilirdi, Türkiye'nin ufkunu açabilirdi, onu bile on beş yıllık iktidarımızda dört ya da beş kez yaptınız.

Şimdi, bir enstitü kuruyorsunuz, on yıl sonra “Bunu biraz daha dar yapacağız.” diyorsunuz ve Türkiye'nin bu zenginliğini taşıyacak hiçbir şey yok içinde. Yani, Enstitü Müdürü “Bugüne kadar şunu yaptık.” desin, yani “Tüm Türkiye'yi kucaklayacak, karşılayacak şunu yaptık.” desin, onlara da bakalım. Tabii ki durmuş bir saat bile, şu saat dursa günde iki defa doğruyu gösterecek.

İSMET UÇMA (İstanbul) – CHP gibi yani!

BAŞKAN – Evet, arkadaşlar...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Arkadaşlar, ne yaptılar?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Balbay, tabii, değerli Komisyon üyelerimiz konuşmalarını yaparlar, soruları olur, sorularını sorarlar, şunu da şey yapmak lazım: Bu tasarının daha ilk defa buraya geliyor olması değil, ilk defa görüşmüyoruz, tasarı ilk görüşüldüğünde tabii ki onun vizyonu, kuruluş amaçları vesaire, o dediğiniz şeyler konuşuldu. Buradaki sınırlı bir madde değişimi ama Komisyon üyelerimiz haklı olarak “Ya, bu, kurulduğu günden bugüne kadar hangi performansı gösterdi?” gibi bir şey içindeler, onu zaten Sayın Bakanımız veya görevlendirdiği yanında Müsteşarı var, Yunus Emre Vakfı Başkanı var, arkadaşlarımız gerekirse sonunda bilgi vereceklerdir. Biz o şekilde varsa sorularımızı da soralım.

Çok teşekkür ediyorum, tamamlarsanız da sevineceğim.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Tamamlıyorum.

Bir defa, Yunus Emre Vakfı, şimdi bize yaptıklarını anlatmak zorunda kaldıysa anlatmasın. Şimdiye kadar bizim “hayır” diyemeyeceğimiz somut bir şey görmek durumundaydık. Bu kadar zengin bir tarihimizin, bu kadar zengin bir kültürümüzün üzerine kurulmuş böyle bir vakıf, gerçekten amacı çok güzel ama görüyoruz ki on yılda sadece belli bir kadrolaşma olmuş, şimdi de “Biraz daha dar yapacağız.” demişler. Bu, hakikaten kabul edilebilir gibi bir şey değil. Gelin, bunu çekin. Örneğin burada, bu vakfın temsilcisi olarak rahmetli Halil İnalıcıkvari birisini görüp, ya bizim de “Hocam” deyip, “Evet, haklısınız.” deyip yani saygıda kusur etmeyip “Şu yönü var mı?” diyeceğimiz bir şey olmalıydı. Yani, olmamış arkadaşlar, olmamış. Gelin, bunun içine Türkiye'nin, herkesin genel kabulü olabilecek bir iki bilim insanı koyun, Yunus Emre üzerine araştırmalar yapmış birini koyun. Hatta, Yunus Emre ve Mevlâna'yla ilgili yapılan araştırmaların yüzde 80'i -oran değişebilir ama benim okuduğum yüzde 80'i- yabancılar tarafından yapılmış. Bu da bizim ayıbımız demeyelim, uluslararasıdır diyelim, yani zenginliği diyelim, hatta iki de yabancı koyalım Yunus Emre üzerine, Mevlâna üzerine araştırma yapmış kişilerden ve o zaman da uluslararası alana gidildiğinde, Sayın Baydar'ın dediği gibi, biz ayrıca savunmak zorunda değil, “Evet, bu bizim derin kültürümüzün bugüne yansımış bir parçası.” diyebilelim. Yani, o yüzden çok dar, siyasi, Kültür Bakanlığına bağlı bir alt birimin içine yapılacak yeni bir yönetim şekli diye değerlendiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Şimdi, Sayın Şahin Usta'ya söz veriyorum.

Sırayla gidiyoruz, söz isteyen değerli üyelerimiz var.

III.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, Sayın Komisyon Başkanım, hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ramazan ayımız mübarek olsun diyorum ben de.

Ben bilgi notu vermek istiyorum, Sayın Metin Baydar az önce söyleyince: İnsan Hakları Komisyonunun Başkan Vekili CHP'li Sayın Şenal Sarıhan'dır. Komisyonumuzda bir CHP'li, muhalefetten vardır. “Hiçbir tane bile yok.” dediniz, ben bu notu eklemek istedim, bir.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hayır, o şey ayrı konu. Birkaç tane yerde göstermelik bunlar yani bunlar insan hakları konusunda söylenecek fazla bir şey değil.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hayır, sonuçta “Yok.” dediniz, bu bilgiyi vermek zorundayım.

İkincisi...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Göstermelik tabii, birkaç tane...

BAŞKAN – Lütfen...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben konuşabilir miyim?

BAŞKAN – Arkadaşlar, arkadaşlar lütfen!

Bakın, önünüzde butonlar var, söz almak isteyen oraya basacak, ben söz veriyorum. Herkes konuşabilir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Evet, ben kimsenin sözünü kesmedim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Ceyhun Bey, deminden beri tahrik ediyorsunuz bizi ya!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ben mi?

BAŞKAN – Tamam, tahrik olmayın. Herkes ramazan kutlamasıyla başlıyor, ramazan da öyle kolay tahrik olunmaz, sabırlı olacaksınız.

Leyla Hanım, buyurun, siz devam edin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İkincisi: Evet, Türkiye, ülkemizi yurt dışında temsil ederken bir ve beraber olmak durumundayız. En son AKPM'de -ben de o Komisyondaki vekillerden bir tanesiyim- Türkiye'nin aleyhine gelen bir raporda CHP oylamaya girmede, tuşlama yapmadı. Bunu İngilizler de yaptılar. Biz bunu söylemek zorundayız.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hangisini? Buna bir cevap vermek istiyorum ben.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Üçüncüsü: Gene CHP'li bir milletvekili çıkıp Türkiye'ye yaptırım yapılması noktasında çağrıda bulunabiliyor, Cumhurbaşkanına yaptırım yapılması noktasında bir çağrıda bulunabiliyor.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bizim Cumhurbaşkanımıza mı?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Kim?

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Evet, aynen. Mahmut Tanal bunu söyledi, kendisi bunu söyledi; aynı Katar’a yapılan gibi Türkiye’ye yapılması noktasında da bir çağrıda bulundu. Biz eğer karşılıklı iş birliği yaparsak Türkiye için çalıştığımızı dair birbirimize güvenmemiz lazım. Bu noktada da sizin samimiyetle yurt dışında yaptığımız çalışmalarınızda ve katkılarınızda Türkiye’nin lehinde davrandığımızı bizzat görmemiz gerekir.

Üçüncüsü: Cumhurbaşkanını halkın seçtiğini unutuyorsunuz. Bu halkın seçtiği Cumhurbaşkanının atayacağı kişiler de elbette ki bu halkın içinden gelecektir ve bu ülkenin menfaatleri içerisinde çalışacak bir Cumhurbaşkanı olacaktır. Siz hâlâ Cumhurbaşkanını kendi döneminizdeki gibi veya eski dönemlerdeki gibi birileri tarafından getirilmiş, cuntayla getirilmiş ve onunla iş birliği içinde olan bir insan olarak düşündüğünüz için herhâlde bu kadar, Cumhurbaşkanının seçeceği ve atayacağı kişilerin bu ülke için çalışmayacak insanlar olduğu noktasında bir saplantınız var. Öncelikle şunu unutmayalım: Cumhurbaşkanını halk seçiyor, halkın seçtiği bir Cumhurbaşkanı da bu ülkenin yararı dışında herhangi bir amaç için çalışmayacaktır, seçtiği kişiler de bu ülke için çalışacak insanlar olacaktır.

Ben teşekkür ediyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, şimdi tam da size söz veriyorum.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Hayır, lütfen şey yapmayalım, ben...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, bu konuyla ilgili ama, sataşma var, ben cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Ama Ceyhun Bey’in sıra, bakın, sırayla gidiyoruz.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ama Sayın Başkan, arkadaşların her söylediğine biz de cevap vermeye bu şekilde kalksak buradan bir şey çıkmayacak.

BAŞKAN – Müsaade ederseniz -siz görünüyorsunuz, sıradasınız- Ceyhun Bey’e söz vereyim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, benimle ilgili...

BAŞKAN – Bak, yok, tartışmayla yürütmek istemiyorum.

Ceyhun Bey, buyurun, söz sizde...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, ben bununla ilgili, Avrupa Konseyindeki yanlış bir bilgiyle ilgili cevap vermek istiyorum.

BAŞKAN – Vereceğim, söz vereceğim, merak etmeyin.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) (Devam)

BAŞKAN – Ceyhun Bey, buyurun, mikrofonunuzu çekin önünüze.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; hoş geldiniz.

Öncelikle hepinizin ramazanını kutlarım ve gelecek bayrama kadar da bir daha Meclisin toplanmama ihtimaline karşı şimdiden bayramınızı da kutlarım.

Şimdi, ben aslında konuya başka yerden girecektim ama madem böyle arkadaşlar devamlı “Tahrir etti.” falan diyorlar. Bakın, olay şuradan kaynaklanıyor: Siz göstermelik şeyler yaptığınız zaman bunun tamamı, bütünü zannediyorsunuz. Örneğin Komisyona bir kişi, sözcü bırakma. Ne dedi Metin

Lütfi Baydar? “Bir bütünlük içinde” dedi, hepsi için olursa bu samimiyet olur. Tabii ki yurt dışına gittiğinde de arkadaşlar, iktidar milletvekilleri, yurt dışındaki komisyonlarda ve görüşmelerde bizi öyle gösteriyorlar. Neden? Ya bakın, işte muhalefet bile bu darbe konusunda, şu konusunda, bu konuda bizim gibi. Niye? İhtiyaç var çünkü. Elbette yapacağız ama ülkenin içine geldiği zaman... Biz o samimiyeti sorguluyoruz hocam, suçlama diye bir şey yok, biz bir tespite bulunuyoruz.

Yani, burada bir kere -biraz önce Balbay’ın dediği gibi- adı Yunus Emre yani hoşgörünün, uzlaşımın, Anadolu kültürünün simgesi, bunun içinde nerede uzlaşa var Hocam, nerede var? Hiçbir yerde yok.

Ayrıca, biraz önce sayın üye dedi ki: “Saplantınız, sizin saplantınız.” Bizim bir saplantımız yok. Bugün biz halkın seçtiği Cumhurbaşkanını Cumhurbaşkanı olarak kabul ediyoruz, her zaman da Sayın Cumhurbaşkanı dedik ama bugün o Sayın Cumhurbaşkanı halkın Cumhurbaşkanı değil artık, bir partinin genel başkanı. Bunu da kabul etti. Siz kabul ettiğinize göre, bizim de buna eleştiri getirmemizi kabul edeceksiniz. O bir partinin Genel Başkanı arkadaşlar, o bir partinin Genel Başkanı. Siz bizim Genel Başkanımızı eleştiriyorsanız, biz sizin Genel Başkanınızı haydi haydi eleştireceğiz. Ayrıca, siyasette demokrasi böyle olur.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ona da alışman lazım ama.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Niye cevap veriyor Başkanım?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Özür dilerim. Bu üslupla gideceksen sevgili dostum...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama “saplantı” deyip bizi suçluyor. Bu kadar nefret ve kin içinde konuşulmaz ki. Biz başka bir şey anlatacaktık burada.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Hem ramazan kutlamasıyla başlıyorsunuz ama maşallah peşinden zehir zemberek...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ne diyelim efendim?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Efendim, gayet basit: Şahsiyata dökmeden fikirlerinizi, görüşlerinizi...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biraz önce şahsiyata dökerek konuşuyor üye.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben “halkın seçtiği Cumhurbaşkanı” dedim, isim vermedim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – “Saplantı” diyorsunuz bize, “saplantı” ne demek?

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Böyle sürdüremeyiz Sayın Başkan.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama “saplantı” diyerek bizi suçlamasın. Metin Lütfi Baydar’ın ismini anarak suçluyor. Bakın, size konuşma hakkı veriyor, ona veriyor, niye?

BAŞKAN – Şimdi, kimseye...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hakkımızı savunuyoruz diye mi şimdi kötü oluyoruz?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Korsan konuştum beyefendi bak.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, o da korsan konuşsun o zaman.

BAŞKAN – Şimdi, Ceyhun Bey...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Biz de mi korsan konuşalım yani? Bize söz vermiyorsunuz. Bir yanlış bilgi var, yanlış bir şey söylüyor Leyla Hanım, ben de onun cevabını vereceğim. Yanlış bir bilgi var.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Sıranız gelince verirsiniz.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir dakika, müsaade eder misiniz?

Görüşüğümüz konu çok somut bir konu. İstirham ediyorum, konunun çok dışına çıkmadan... Tamam, kültür konusu tabii, Kültür Bakanımızı da bulmuşken o konularda arkadaşlar düşüncelerini söyleyebilirler ama karşılıklı tartışmayla biz bunu yürütemeyiz, ben de ona müsaade etmem, kusura bakmayın. Söz isteyen herkese söz veriyorum, vereceğim ama “O, onu söyledi, hemen cevabını sen ver.” diye, komisyonlarda böyle bir çalışma usulü yoktur. Onun için...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Efendim, ama korsan konuşmaya AKP’den olana müsaade ediyorsunuz, bizim konuşmamıza müsaade etmiyorsunuz.

BAŞKAN – Yanıyor mikrofonunuz, size söz vereceğim Sayın Baydar.

Şimdi, lütfen, siz devam Sayın İrgil.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şimdi, şöyle: Bu tartışmanın buradaki...

BAŞKAN – Tasarıyla ilgili konuya gelerek devam ederseniz de sevineceğim yani.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hayır, konu şöyle birbiriyle bağlantılı: Bu arkadaşların bu tartışmada yani İsmet ağabeyin de Leyla Hanım’ın da söylediği, aslında hepsinin bir bağlantısı var. Neden? Bir hoşgörü ve uzlaşıyla olur bu vakıflar yani öyle yürür. Burada özünde söylenen şey şu: Bu vakıf başından beri siyasi bir kurum olarak kuruluyor, siyasi bir yönetim tarzı benimseniyor, buna itiraz ediyor. Yani tüm muhalefet üyeleri de aynı şeyi söylüyor. Denen şey şu: Bu gibi kültürel, sanatsal çalışmalarda siyaset olmaz, torpil olmaz. Bunları torpille, atamayla, siyasetle başaramazsınız. Nitekim, Sayın Cumhurbaşkanı da -ve AKP Genel Başkanı da- Sayın Recep Tayyip Erdoğan bütün konuşmalarında aynı şeyi söylemiyor mu size? “Biz kültür ve eğitim alanında başaramadık, beceremedik.” diyor, kendisi ifade ediyor, daha yeni söyledi. Bu ne demek? Yani bu işlere siyaseti çok fazla soktuğunuz için, çok fazla içine girdiği için bunu yapamazsınız, bu yolla sanatı, kültürü yayamazsınız demeye çalışıyor. Buradaki üyeler ne diyor? Bizi mi alın diyor içine? CHP’li mi girsin diyor, MHP mi girsin diyor? Hayır. İlber Ortaylı gibi biri olsun diyor, tüm toplumun, tüm milletin... Halil İncancık gibi bir hoca olsun diyor, Türk Dil Kurumunun Başkanı olsun diyor. Siz kimi koyuyorsunuz? Bütün bakanlıkların müsteşarlarını koyuyorsunuz. Kim bu adam? Siyasi bir atama. Ne bu? Zaten işi başından aşkın. Ne üretecek bu müsteşar? Hiçbir şey. Kültürle, dille ne ilgisi var bu adamların? Bunlar herhangi biri olabilir mi yani bir kriteri olmayan biri de olabilir mi? Olabilir. Yani burada söylediğimiz şey şu: Bu, ülkenin menfaatine mi? Bu, ülkemizin çıkarı için mi yapılıyor? O zaman yurt dışına götüreceğimiz insanlar da bizi temsil eden, bizim saygı duyduğumuz, önce bizim saygı duyduğumuz insanlar olacak ki yurt dışındakiler de saygı duysun. Siz Yunus Emrede çalışan insanların birçoğuyla tanıştınız mı? Çoğu, bırak o ülkenin dilini bilmek, kendi Türkçemizi zor konuşuyorlar. Siyasi atama, evet, efendim, çoğu öyle, ben birçoğuyla tanıştım. Ha, iyileri yoktur demiyorum ama şu var: Biraz önce hoca sordu. Diyor ki: “Tahrik etmek için işte, sen bir şey...” Ben şunu iddia ediyorum size, bak, iddia ediyorum: Bu Mecliste ve bu ülkenin üniversitelerinde “Yunus Emre Vakfı var mıdır, nedir, nerededir, kimdir?” diye sorun; bak, üniversiteleri, bu ülkenin insanları dahi bilmez, bu Meclisin milletvekilleri içinde iddia ediyorum, AK PARTİ milletvekillerine sorun, yarısının Yunus Emre Vakfından haberi yoktur, oradaki vatandaşlarımızın da haberi yok. Kaldı ki bu bizim vatandaşlarımız için mi kuruldu yani bizim kültürümüzü yaymak için mi kuruldu? Ne yaptı bu vakıf on yılda, ne üretti? Mesela bu vakfın ne kitabı var? Biraz önce Balbay’ın dediği gibi, bizim çatır çatır hepsini duyuyor olmamız ve haberdar olmamız, okuyor olmamız gerekiyordu.

Yani söylemek istediğimizin özü şudur: Bu yapıyı bu kadar siyasi bir yönetim hâline getirirseniz, içine özerk insanları, özgür insanları sokmazsanız siz bundan bir şey elde edemezsiniz.

Hocam, siz, kendiniz yıllarca eğitimcilik yaptınız. Yani belli kurumların, kalite kurumlarının bağımsız olması... Mesela Goethe Enstitüsü herhangi bir partinin midir? Yani CDU'nun mudur, SDP'nin midir, kimindir?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Almanya devletinin.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, bravo!

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bu da Türkiye Cumhuriyeti devletinin.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Burada sadece AKP var, devletin diğer organları nerede? Hani nerede devletin diğer organları? Allah, Allah!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bravo! İşte, biz bunu söylüyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Biz de bunu getiriyoruz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Nerede getiriyorsunuz ya?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu Yunus Emre Vakfı Türkiye devletinin değil, AKP iktidarının vakfidir diye, işte, biz onu söylüyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ne alakası var?

BAŞKAN – Şimdi, sana söz vereceğim Mehmet Akif.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz kendinizi kandırıyorsunuz, o yüzden de başaramıyorsunuz. Olmuyor kültürde çünkü partiyle olmaz. Efendim, bak, hani biraz önce Balbay dedi, “Gelin, tanış olalım.”ı falan geçtim. Hani “Yaratılanı severim, Yaradan’dan ötürü.” var ya Yunus Emre’nin -Yunus Emre’nin kemikleri sızlıyor- sizin anlayışınız artık “Yaradan’ı severim, bizim partiden ötürü.”ye döndü, “Bizim partiden ötürü”den başka Yaradan’ı sevdiğiniz bir şey yok. Siz bu gerçeği görmüyor musunuz? Yani o yüzden... Ha, biz boşuna mı haykırıyoruz? Bize ne yani? Yunus Emreye gidip görev mi alacağız? Bizim bir talebimiz mi var, bir çıkarımız mı var? Biz, memleketimiz daha iyi olsun diye uğraşıyoruz. Biraz önce Balbay söyledi, on iki, on beş yıldır fiilen iktidardasınız, Türkçeyle ilgili doğru düzgün ne bir şey yaptınız ne Türk diliyle ilgili bir çalışma yaptınız ne bir şey. Neden biliyor musunuz? Çünkü ümmet anlayışının öne geçtiği noktalarda millet anlayışı geriler, millete ait kültürler geriler, bu böyle.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Saçmalıyor ya!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şu anda, aynen söylüyorum, bakın, Yunus Emre çalışmalarında da dâhil birçok kültürel çalışmalarda Türk kültürü, dili...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ya, doktor, gene CHP’li olduğunu söylüyorsun. Yapma bunu.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Efendim, Türk dili, kültürü ve folkloruyla ilgili çalışma...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Bu CHP genlerinden bir kurtul. Bu, seni dar bir alana sokuyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, bırak, şu CHP... Ne alakası var bunun ya?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Gerçekten öyle.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sen de kendi şeylerinden kurtul İsmet Bey.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Çok ideolojik, çok Jakoben bir yaklaşımla konuşuyorsun. Olmaz böyle, olmaz böyle. Kurtul onlardan.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Bu nedir Başkanım?

BAŞKAN – Siz, Ceyhun Bey, buyurun.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Bu konuda susalım, devam etsin, artık konuştuğumuz zaman bizi sustur bakalım.

BAŞKAN – Sayın Baydar, Hocam, mikrofonunu açmadım ben onların ya.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bir şey söyleyeceğim; şu Meclisin yayınları içerisinde İsmail Kahraman geldiğinden beri bir tane Türk kültürüyle ilgili doğru düzgün bir çalışma elinize geldi mi? Bırakın. Yani şu da var...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Lüks davetiyeler geliyor sadece, iftar davetiyeleri. İsrafın haram olduğu yerde lüks davetiyeler...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yani şunu kabul edin ki Türk millî kültürüne ait, ben Türk tarihine meraklı ve ilgili bir insan olarak söylüyorum ki -işte, şu an, burada da yeni çıkan tarih kitabı elimde, bir rastlantı- siz Türk tarihiyle ne ciddiyetle, samimiyetle ilgileniyorsunuz ne... Arap şeyi, ümmet meselesi sizin için daha önemli. Bu, bir gerçek, bunu kabul etmek zorundayız ya da en azından bizim algımız böyle, biz böyle görüyoruz. O yüzden de...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Sayın İrgil, az önce Yunus Emre’de insanı sevmekten bahsettiniz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Aynen öyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Şimdi, milliyetçiliğe döndünüz. Çok ciddi bir çelişki içerisindeyiz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bakın, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Ceyhun Bey, bitti mi?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bir saniye... Hocam, sataştı, cevap vereceğim.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen, lütfen...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bitmedi o zaman sözüm Hocam.

BAŞKAN – Hadi, tamamlayın, lütfen, istirham ediyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Sizin mantığınızda sadece Türkleri seveceğiz, diğerlerini sevmeyeceğiz. Böyle bir şey var mı ya?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bak, kardeşim, kültür...

BAŞKAN – Cevap vermeyin, siz konuşmanızı bitirin.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O zaman laf atmasın Hocam.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Tamam, özür dilerim.

BAŞKAN – Müdahale etmeyin arkadaşlar, bitirsinler.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Arkadaşlar, kültür, tüm insanlığa ait bir şeydir, tüm insanlığa. Yani o yüzden Arap kültürü...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ümmeti inkâr ediyorsun, tüm insanlık diyorsun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Söyleyeceğim Hocam, nedenini söyleyeceğim, farkını. Ben tek tipli...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ya, bu CHP’li olmak nasıl bir şey doktor?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Söyleyeceğim Hocam.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Hem tüm insanlık diyorsun hem ümmeti inkâr ediyorsun. Allah Allah ya!

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Aynen öyle. Bak Hocam... Ama bir şey söyleyeceğim: Hintliler ümmet mi Hocam size göre? Değil. Hintliler ümmet mi? Değil.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Nerelere konuyu çekiyorsunuz? Nerelere gidiyorsunuz?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, işte, siz çekiyorsunuz yani.

NAZIM MAVİŞ (Sinop) – Ümmet tartışmasına nereden getirdiniz?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Her topluluk ümmettir ya. Yapmayın böyle şeyler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – İrktan bahsetmiyoruz burada ya.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, neyse, siz benim kastettiğim ümmetin ne olduğunu siz biliyorsunuz Hocam. Ben küçümsemiyorum. Ben zamanında Arapçayı ya da Arap kültürünü küçümseyenlere de şu cevabı veriyorum: Bizim daha yazarlarımız birkaç yıl önce Nobel alırken Necib Mahfuz 1970’lerde... Arapça da büyük bir dildir, kültürdür. Her dili ve kültürü önemsiyorum, o ayrı bir şey, Hint kültürünü de Çin kültürünü de. Ama benim sorunum şu: Biz Türkiye’de yaşıyoruz, Türk milletini temsil ediyoruz, Türkiye Cumhuriyeti’ni temsil ediyoruz. O zaman Yunus Emre gibi vakıfların gidip orada öncelikle Türk kültürünü, Türk dilini savunması lazım, Türk dilini öncelemesi lazım, öznesinin bu olması lazım, özeti bu kadar basit. Anlaşılmayacak ne var bunda?

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederiz.

Sayın Aydın, buyurun.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Evet, çok teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım ve çok kıymetli üyeler; ben de aynı dileklerle ramazanınızın hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Şimdi, tabii, tekrara düşmeme adına, söylenenleri söylememe adına, bir de, iyice, hangi amaçla bir araya geldiğimize odaklanma adına farklı şeyler söylemek istiyorum.

Şimdi, efendim, önümüzde 4 maddelik bir tasarı var. Şimdi, bunun birçok maddesinde, 3’ünde sıkıntı yok gibi görünüyor. Yani gerçekten biz daha önce Maarif Vakfını konuşurken de Genel Kurulda benzer endişelerimizi dile getirdik. Bu endişeleri dile getirirken siyasi kimliklerimizden arınmış, tamamen vakfın misyon ve vizyonuna uygun ne katkıda bulunuruz noktasından hareketle bir şeyler söylemiştik. Şimdi, aynı insiyakla ben iki şey söylemek istiyorum: Burada, baktığımızda yani Yunus Emre Vakfı -tabii, adı semboliktir, sanki sadece Yunus Emre’yi tanıtacağız, Yunus Emre’yi konuşacağız gibi algılanmasın- çok basit, çok açık, görev ve işlevine baktığımız zaman, efendim “Türk kültürünü, Türkiye’yi, Türk dilini tanıtmak.” Bunun da tabii muadilleri var, Batı’daki, gelişmiş ülkelerdeki muadilleri var, bunları da sanıyorum bütün Komisyon üyeleri zaten bu oluşumdan önce inceledi, dikkate aldı, eksiklerini, fazlalarını görüp öyle bir değerlendirme yaptılar.

Şimdi, bunun muadillerini hepimiz biliyoruz, işte İngiliz Kültür, Fransız Kültür, Amerikan Kültür dernekleri gibi, bir de şahıslar üzerinden, aynen bizim “Yunus” gibi özel isimle temsil edip ama işlevini çok geniş tuttuğumuz yapılar da var. İşte, Goethe gibi, Rockefeller gibi, Fulbright gibi; bunlar da var.

Şimdi, bunlara baktığımız zaman -belki aranızda bunlardan edinilen burslarla yurtdışında giden arkadaşlarımız da vardır.- bunlar gerçekten yüzlerce yıl hayatiyeti olan vakıflar, dernekler. Ee, biz de istiyoruz ki, gerçekten idealist düşünerek diyoruz ki öyle bir şey kuralım ki hepimizin hemfikir olabileceği, misyonu belli, vizyonu belli... Efendim, Türkiye’yi yurtdışında layıkıyla tanıtmak. Bunu tanıtırken de Türk kültürünü, Türk dilini ve Türk tarihini bütün veçheleriyle, layık olduğu şekliyle bunu bir şekilde tanıtmak ama bunu yaparken de tabii, bu yapının olabildiğince apolitik olması lazım.

Ben gerçekten tamamen siyasetten arındırılmış bir yapı olması en ideali diye düşünüyorum yani muhalefetten olsun, iktidardan 1 tane olsun, muhalefetten yarım olsun, şöyle... Ona hiç girmeye gerek yok.

Ya, arkadaşlar, şimdi hakikaten, Başkanım, siz de sürekli tekrar ettiniz. Ramazanın özüne uygun zaman zaman atıflarımız da oluyor. Yani liyakat çok önemli bir şey. Allah aşkına, hepimiz seçildik geldik, değil mi; bir mücadele sonucu. Şimdi, uzmanlığa inanmıyor muyuz, liyakate inanmıyor muyuz? Burada liyakate şöyle diyebilir misiniz? Liyakat, insani bir değer değildir; liyakat, demokratik bir değer değildir; liyakat, İslami bir değer değildir diyebilir misiniz? Tam tersine, bunların üçünü de kapsar liyakat. Yani işin ehline verme mantığıyla, uzmanlaştırma mantığıyla hareket etmemiz gerekir.

Şimdi, efendim, Yunus Emre Vakfının temsilcisi... Hocam güzel bir örnekten bahsetti, Sırbistan'daki bir yetkilinin gerçekten çok kompetan olduğunu söyledi, layık olduğunu söyledi. Bu bizi gururlandırdı. Bunların sayısını çoğaltmamız lazım.

Ben şimdi öncekine de bakıyorum, sonrakine de bakıyorum yani "Kültür, sanat, Türk dili ve edebiyatı alanında çalışan profesör, öğretim üyeleri arasından Üniversitelerarası Kurulun seçeceği 2 kişi. Eğitim, kültür ve sanat alanında kamu yararına faaliyet gösteren dernek ve vergi muafiyeti tanınmış vakıfların üyeleri arasından Bakanlar Kurulunun seçeceği 2 kişi, kültür, sanat ve Türk dili alanında çalışmalarıyla tanınmış kişiler arasından Bakanlar Kurulunun isteyeceği 2 kişi üye seçilir." yerine, derdest ettik ee, bunları kim seçecek? Üniversitelerarası Kurulun yapısı belli, YÖK'ün yapısı belli, YÖK'ün artık üniversite rektörlerini atama şekli belli. Yani elbette ki 2019 sürecinden sonraki bir Cumhurbaşkanlığı sisteminin zaten hâkimiyeti var; bunu hiç değilse... Dolaylı şekliyle hâkimiyet var, biz istiyoruz ki ya, bu hâkimiyet alanı varken bile liyakat noktasında seçme özgürlüğü olsun diye, konu uzmanlarına serpiştirilsin şu üyeler; yoksa toptancı bir zihniyetle 5'ini tamamen doğrudan, hiç böyle bir altyapı koşulları olmaksızın, hiçbir özelliğe sahip olmadan 5'ini öyle atasın, efendim 1'ini de Maarif Vakfından. Ee, Maarif Vakfını da konuştuğuk bugüne kadar.

Şimdi, böyle olursa bakın, korkum şudur: Uzun vadede eğer "Rockefeller Foundation" dediğimiz, yüzyılları aşan bir yapı ise "British Council" yüzyılları aşan bir yapı ise ya biz de istiyoruz ki gerçekten sağlıklı, zemine oturmuş, ne yaptığını bilen, vizyonuna, misyonuna bağlı bir kurum bizden sonraki kuşaklara... Bugüne kadar bunun eksikliğini hissettik. Yurt dışında kalan arkadaşlarımızın hepsi bilir, güya Türkiye'yi temsilen herhangi bir makamda kim olursa olsun, Dışişleri bağlamında söylüyorum, Millî Eğitim bağlamında, hatta Diyanet bağlamında söylüyorum, inanın kültürüne o kadar uzak, o kadar yabancı insanlar tarafından temsil edilme acısını da yaşadık biz. Biz bunları yaşadık bire bir, iyi örnekler de gördük. Biz bunları yaşamamak adına söylüyoruz, yarın olur ya, bir iktidar değişikliğinde inanın tekrar bu gündeme gelir. Bakın, ben uyarıyorum yani çünkü bu çok doğrudan bir, sanki doğrudan bir müdahalenin ifadesi gibi. Bu zaten dolaylı olarak eski yapıda var. Yani Kültür Bakanının buna başkanlık etmesi kadar doğal bir şey olabilir mi? Yani doğruya doğru diyoruz, doğaldır, tabii ki. Niye? Çünkü Türk kültürünü, Türk tarihini, Türk dilini tanıtan bir vakıf yurt dışında. Tabii olarak bunun başında da böyle bir bakanlığın bulunması doğrudur, pasaportların değişmesi doğrudur ama özellikle Mütevelli Heyeti ve Yönetim Kurulu noktasında ne olur, seçme hakkını zaten dolaylı olarak öyle kurumlara yaymışız ki bu kurumlarda atamaları zaten Cumhurbaşkanı yapıyor. Ee, ne olur, bu kurumlardan hiç değilse yeteneklilerinden seçsin, liyakatlılarından seçsin anlamında biz bir itirazda bulunuyoruz. Bu gerçekten kabul edilebilir değil. Yarın en ufak bir iktidar değişikliğinde, bu Cumhurbaşkanlığı sisteminde bir başkası gelir bu yapıdan rahatsız olur, der ki "Hayır, böyle değil." bir daha değişiklik. Ee, bizim de Mecliste en fazla rahatsız olup da şikâyet ettiğimiz mesele şu değil mi? Allah aşkına, çıkardığımız

yasaları, hani “Bina okur döner döner yine okur.” misali sürekli değiştiriyoruz, en basitiyle tadilata tabi tutuyoruz. Bunları yaşamayalım. Ne olur, şu Komisyonun bir tane kalıcı, güzel bir hizmeti olsun diye söylüyorum.

Ben hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın İsen, buyurun.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu meselenin görüülmesinin benim açımdan bir farklı tarafı var çünkü 2007 yılında ortaya çıkmış bu kuruluşun kuruluşuna katkıda bulunmuş ve bu eski kanun ve yönetmeliği kaleme almış birisiyim. Bunun için burada konuşulanların biraz arka planıyla değerlendirilmesinin uygun düşeceği kanaatindeyim.

Kamil Bey söyledi, dünyada benzer kuruluşlar var Cervantes gibi, Goethe gibi, şimdi Kore, Güney Kore Enstitüsü var mesela, çok başarılı çalışıyor bu alanda.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Konfüçyüs var.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Konfüçyüs var. İşte, biz de buradan hareketle, Türkçeyi temsil edecek bir isim kim olabilir diye düşündük. Yani bu vakfın isim babası da benim, Yunus Emre adını ilk defa gündeme getiren ve Yunus Emre adına tesmiye edilmesini teklif eden, sonunda da gerçekleşmesini sağlayan. Oradan hareketle, bu bir kurum yani Yunus Emre üzerine araştırma yapan bir akademik kurum değil. Bir kere bunu belirleyelim yani bir akademi değil burası. Ama burada bir haksızlık yapılıyor, hakikaten on yıl içinde Türkiye’de pek az kurum bu kadar başarılı olmuştur. Yurt dışında aşağı yukarı 50 civarında ülkede binlerce öğrenciye Türkçe öğretmiştir, Türkçe öğretmeye devam ediyor. Türkçe öğretimi konusunda, o güne kadar Türkçenin doğru düzgün öğretimi konusunda setleri yoktu hem kitap olarak hem de görsel, internet üzerinden bu işleri gerçekleştirebilecek çok ciddi bir birikimi var. Bu bakımdan, lütfen kuruma haksızlık etmeyelim. Elbette bunu Geothe ile mukayese etmiyorum, Geothe’nin şu kadar yıllık tarihi var ama burada sadece dil öğretimi de değil, dil öğretiminin ötesinde, çok amaçlı salonlarıyla sergiler düzenleniyor, film haftaları düzenleniyor, Türkiye’den işte burada sözünü ettiğiniz isimler gibi konuşmacılar davet ediliyor. Bu konuşmacılar oralarda Türk kültürünü tanıtmada konusunda çalışmalar yapıyorlar.

Bir Halil İnancık burada görev yapamaz arkadaşlar. Halil Bey konumundaki insanlar nihayet buraya fikri katkıda bulunurlar. Nitekim kurumun bir Danışma Meclisi var, bir Danışma Kurulu var. Bu Danışma Kurulunda bu konumda insanlar var, fikir alıyorlar. Yani belki burada Yunus Emre Enstitüsünün kendini gerektiği kadar bize anlatmadığı noktada eleştirilerimiz olabilir ama ben çuvaldızı başkasına batırırken iğneyi de kendimize batıralım diye düşünüyorum. Biz de niye takip etmiyorum bu kurumları? Gittiğimiz ülkelerde, işte arkadaşlarım söyledi, biz Sırbistan’dakini tesadüfen gördük belki. Ben başka yerlerde de pek çok Yunus Emre Enstitüsünü ziyaret ettim yani bunların içinde gerçekten olumsuz diye tanımlanabilecek bir yapı da görmedim. Onun için işin bu boyutunu ayıralım.

Şimdi, bu ikinci değişiklik kısmına gelelim; burada şöyle bir tabloyla karşı karşıyayız: O kuruluş aşamasında da Dışişleri Bakanının, o günkü Dışişleri Bakanının ve aynı zamanda Başbakan Yardımcısının konumu dolayısıyla böyle bir değerlendirme yapılmıştır. Bunun yanlış olduğu aşikârdır, bugün düzeltilmesi de kaçınılmazdır ve üst düzeydeki diğer bakanların da düzeltilmesi meselesinde doğru bir karar alınmaktadır.

Pasaport konusunda o zaman unutulmuş, bir eksiklik, bugün giderilmesi lazım fakat ben de bir hususu arkadaşlarımla paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, özellikle Batı Avrupa ülkelerinde, eğer yaptığımız faaliyet ticari bir nitelik özelliği taşıyorsa bunun devlet kurumu olmamasını o ülkeler şart koşuyorlar. Mesela siz kültür ataşeliklerini bu ülkelerde açarsınız sorun olmaz ama müstakim turizm ataşelikleri açmaya kalkışırsanız turizm ataşeliklerini bir nevi bir ticari faaliyet gibi görüp onlara izin vermiyorlar. Büyük mücadelelerle bu alınabiliyor veya hiç alınamıyor. Bu açıdan dünyadaki benzer örnekler gibi kuruluş aşamasında bunu nasıl aşarız düşüncesiyle birtakım sivil inisiyatifin de TOBB gibi, başka birtakım kültür sanatla ilgilenen derneklerin varlığı gibi buralara katılması uygun görülüyordu ve doğrudan doğruya bir bağlı kuruluş olarak değil bir vakıf olarak kurulması düşünülmüştü. Ben şu konuda bir endişe taşıyorum: Sayın Cumhurbaşkanı atayacağı üyelerden gidip buraya bir fizik mühendisi atamayacak yani veya bir doktor atamayacak yani buraya gene Türk diliyle, tarihiyle, kültürüyle ilgili birisini atayacaktır. Fiili uygulamanın böyle olacağından kuşku yok. Ama yarın bir hukuki tabloyla karşı karşıya kalmamak için bu vakfın yapısı içine, mütevelli heyete veya yönetim kuruluna bir veya iki sivil inisiyatiften arkadaşın, temsilcinin katılmasının uygun olacağını düşünüyorum yarın başka bir hukuki süreçle karşılaşmamak adına.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın İsen’e teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Yılmaz size söz veriyorum.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Değerli Başkanım, Değerli Bakanım, değerli arkadaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ramazanımız mübarek olsun, Rabb’im bizi nice bayramlara ulaştırsın.

Yunus Emre Vakfımızın kanununda yapılacak bir değişikliği görüşüyoruz. Olay çok farklı mecralara çekildi bazı arkadaşlarımız tarafından. Burada Gaye Hanım özellikle bizleri “Maaşını alıp başını sallayan vekiller.” olarak nitelendirdi, biz bunu kabul etmiyoruz, bunu bir hakaret olarak telakki ediyoruz.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hakaret değil, kendimi de katarak söyledim.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Burada ortak akıl işliyor. Zaten sizin buradaki varlığımız, bizim buradaki varlığımız, komisyonların çalışmaları, bu komisyonlardaki kimi zamanlar muhalefet partilerinin önerilerinin kabul edildiğini, bunların, kanunların bu yönde değiştirildiğini hepiniz biliyorsunuz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Kaç tane?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – “Kaç tane?” diye sayı saymaya gerek yok. Burada işleyen bir ortak akıldır aynı zamanda ve bu akli biz devam ettiriyoruz. Bu hakaretleri kabul etmiyoruz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – On iki yılda kaç önerge kabul edilmiş muhalefetten?

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Bitireyim mi?

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – 9 bin önerge var, 1 tane kabul etmemişsiniz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ceyhun Bey dinleyin, anlatacağım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – 9 bin önerge var, 1 tane kabul etmemişsiniz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) - Dinleyin anlatacağım.

BAŞKAN – Sayılarını, dökümlerini alalım, tamam.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) - Biz bu hakareti kabul etmiyoruz.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Kaç tane doğru olan şeye “Evet” dediniz, onu da bir söyleyin?

BAŞKAN – Lütfen, lütfen...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bu dönemdeki yasaların birçoğu oy birliğiyle çıktı.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Değerli hocam, Kur’an-ı Kerim’den mesajlarla girdi, çok hoşuma gitti, teşekkür ediyorum mesajlarından dolayı. Ama akabinde Ceyhun Bey’in ümmetçilik meselesinde, ümmet meselesinde tepki göstermesiyle çelişiyor Kur’an’ın mesajıyla, ramazanın ruhuyla, onu da ifade edeyim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Herkesin kurumu...

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Ben konuşayım da, siz sonra söz alın konuşun Ceyhun Bey. Ben fikirlerimi söylüyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz Türk dilini, Türk kültürünü yayınıyoruz.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) - Gördüğüm çelişkileri sizlere söylüyorum.

Şimdi burada Yunus Emre Vakfı, bununla gurur duyuyoruz, TİKA’yla gurur duyuyoruz, Akraba Toplulukların çalışmalarıyla gurur duyuyoruz. Seksen yıllık ihmalin bu kurumlarla artık ihmalden çıkıp oradaki yani yurt dışında yaşayan hem akraba topluluklar hem soydaşlarımız hem vatandaşlarımız hem topyekûn bir dünyayla kültürümüzü entegre etme amaçlı yapılan iyi niyetli çalışmalar başlamış. 2007 kuruluşu. 1, 0’dan büyüktür arkadaşlar. Adım atılmış ilk defa. Geçmişe dönüp bakın, gurbetçilerle konuşun sadece geçmişte yaşadıkları sıkıntıları, Türkiye Cumhuriyeti devletinin maalesef idari zafiyetlerden dolayı yurt dışına gönderip de ardına bakmadığı milyonlarca vatandaşımız ne eziyetler çektiler yıllarca. Kültürlerini bırakıyoruz bir kenara sadece onların insan gibi yaşamalarını gittikleri yerde temin edecek hiçbir girişimde bulunmayan bir Türkiye Cumhuriyeti devletinden biz bir adım atıyoruz. Bu adımı takdir edeceksiniz “Yiğidi öldür, hakkını ver.” “Hiçbir şey olmadı.” On yıl olmuş ya kurulalı. Goethe Enstitüsüyle kıyas yapıyoruz on yıllık bir Yunus Emre Vakfı ki geldiği nokta ciddi bir başarıdır, Sayın Başkanımızı da, Bakanımızı da, emek veren herkesi -Mustafa Hocam kuruluşunda- tebrik ediyoruz, takdir ediyoruz. Bu, eleştirmeyeceğiz anlamına da gelmiyor, hatalarını söyleyeceğiz. Bunları sizden bekliyoruz, biz de bunları zaten iletiyoruz. Bu iş için ter dökün, Türk dilinin yaygınlaşması, dünyada bu noktada Türk kültürünün tanıtılması adına, bu millet adına verilen bir hizmettir bu, Türkiye Cumhuriyeti devleti adına verilen bir hizmettir. Buraya atananlar bugün AK PARTİ iktidarı dönemindeki işte bürokratlarımızdır, bunlar bizim bürokratlarımız, Türkiye Cumhuriyeti devleti. Yarın siz iktidara geleceksiniz, siz atayacaksınız, üç yıllığına geliyor bunlar. Yani bunu böyle hemen siyasetleştirip bu kadar güzel emekleri görmezden gelmek haksızlık. Ben bunu özellikle vurgulamak istiyorum. On yılda kırk üç ülkede bir organizasyon gerçekleştirilmiş, beş kıta. Ve burada ben sadece Kosova’dakine ziyarette bulundum, tebrik ediyorum tekrar, gayet güzel, o bölge halkı da memnun. Ceyhun hocam diyor ya: “Herkes şikâyetçi oradan.” Öyle bir şey yok.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – “Şikâyetçi” demedim, haberi yok.

MEHMET AKİF YILMAZ (Kocaeli) – Haberi yok. Öyle bir şey yok, Kosova’da gidin Prizren’e herkes Yunus Emre Enstitüsünü tanıyor, faaliyetlerine bu noktada katılma çabası içerisinde. Az önce ifade edildi, bu kurumda belirli isimler olsaydı. Mustafa Hocam da söyledi. Danışma Kurulu var ve ben son Danışma Kurulunda -sözlerimi fazla uzatmayacağım- İlber Ortaylı Hocamızın bu Danışma Kurulunda söz alıp Yunus Emre Enstitüsüyle ilgili bir paragrafını okuyup sözlerimi bitireceğim. İlber

Ortaylı, Yunus Emre Enstitüsünün büyük bir misyon üstlendiğinin altını çizerek “Yunus Emre Enstitüleri başka kurumlarla ikame edilemez. TİKA’ya da ihtiyacımız var, Kalkınma Bakanlığına da ihtiyacımız var, diaspora bakanlığı kurulacaksa ona da ihtiyacımız var ama Yunus Emre Enstitüsü başka bir şeydir. Hiçbir teşkilat Goethe Enstitüsünün yerini tutamaz, tutmuyor da zaten. Yunus Emre Enstitüsünün de böyle olduğunu herkesin kabul etmesi gerekir. Yunus Emre Enstitüsünün faaliyet alanlarını başka hiç kimse yerine getiremez. Bizim de fazlasına taşmamız gerekiyor zaten. Buna çok dikkat edeceğiz. En önemli unsurlar bunlar.”

Birçok akademisyen, birçok değerli hoca Danışma Kurulunda -toplantısında- önerilerini getiriyorlar, eksiklerini söylüyorlar ve bu, bizim pozitif katkılarımızla gelinecek. Dünyanın hiçbir ülkesi kalmayacak, amacımız bu olmalı, hedefimiz bu olmalı. Ama böyle bir dar bakış açısıyla eleştirir, direkt tamamen yerle bir edersek haksızlık etmiş oluruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Sayın Ekrem Bey, buyurun.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Sevgili Başkanım, Değerli Bakanım; ben de ramazanınızı tebrik ediyorum. Şimdiden bayramınızı da tebrik ederim.

Ben her şeyden önce Bakanımıza teşekkür ediyorum. Getirdikleri çalışmayı ben oldukça faydalı ve yararlı görmekteyim. Türkiye’nin gerçekten yıllarca ihmal edilmiş, yıllardan öte asırlarca ihmal edilmiş bir boşluğu dolduran ilk defa bir vakıf kurduk. Geçen yıl da bir başka boşluğu da Maarif Vakıfıyla düzelttik. Her şeyden önce bu yapılanlara bir teşekkür etmek lazım. Yani tenkitlerin, önerilerin anlam bulması açısından da bu önemli. Güzel konuşmalar, önce bir iltifat edip bir olgunlaştırır, ondan sonra da varsa birtakım noksanlıklar onlar eğer dile getirilirse emin olun bunlar daha çok karşılık bulur. Şimdi yani 2007’de kurulmuş. O günden bu güne birtakım aksaklıkların olmasından daha doğal ne olabilir? Doğal bir olayı biz anormal bir şeymiş gibi ortaya koyuyoruz. Bunlar yanlış.

Şimdi, o zaman, şu kadar bakan... Bu kadar bakanı bir araya getirip bunu pratik olarak çalıştırmak, verimli hâle getirmek asla mümkün değil.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Onu da siz yaptınız.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Yapılmış; ya biz yaptık, siz yaptınız. Bakın, siz yaptınız, biz yaptık...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – O yanlıştı, yine yanlış.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Şimdi, bakın, yanlış değil, şimdi bunu daha pratik hâle getiriyor, bundan dolayı...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yanlış, o zaman da biz yanlış diyorduk ama.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ya suçlamayı boş verin.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Suçlamıyoruz. Yani bugün de yanılabilirsiniz.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Bakın, siz...

BAŞKAN – Lütfen arkadaşlar, hatip konuşuyor.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ya, biz yanılabiliriz, yanılmaktan doğal bir şey yok ya, her şeyden önce beşeriz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama bize de maliyeti pahalıya mal oluyor.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Hayır, hayır, hiçbir maliyeti falan yok. Kısa zamanda muhteşem işler yapan bir vakfi konuşuyoruz ve bunu daha verimli hâle getirme noktasında. Şimdi, tabii, her şeyi de...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – 2010 referandumundan bu yana 250 şehit var!

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ya, müsaade eder misiniz? Her konuyu...

BAŞKAN – Lütfen Ceyhun Bey...

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ya, Ceyhun Bey, bir şey söyleyeceğim, ne kadar seviyorsunuz...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz konuşurken, Leyla Hanım bize sataşırken, araya dalarken niye onu durdurmuyorsun kardeşim?

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ya niye müsaade etmiyorsunuz kardeşim? Bak, mübarek ramazan günü, niye müsaade etmiyorsunuz?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Niye onu durdurmuyorsunuz ya!

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – Ya, bu CHP'nin ülkeye maliyetinden daha büyük maliyet mi var?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, bunun CHP'yle ne ilgisi var? O benim kendi şahsi tutumum olabilir ancak. Bu, benim karakterim olabilir. Bunun partiyle ne alakası var kardeşim ya?

AHMET HAMDİ ÇAMLI (İstanbul) – İki de bir giriyorsun, konuşuyorsun ya. Senin dediğinin ne alakası var?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz herkesi kendiniz gibi mi zannediyorsunuz partiyle karakteri bir arada olacak?

BAŞKAN - Ceyhun Bey, bak istirahat ediyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama efendim, o bizim sözümüze dalarken hiçbir şey demediniz.

BAŞKAN - Herkese söylüyorum ben.

Sizden, doğrusu, hiç ummuyordum bunu da.

Lütfen tamamlayın Ekrem Bey.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ceyhun Bey, ben arkadaşları bilmem ama ben sabırla konuşmaları dinledim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) - Hayır, hayır, bütün arkadaşlar dinledik.

BAŞKAN – Sayın Etyemez, siz de şey yapmayın. Arkadaşlar müdahil olmayın.

Evet, buyurun.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Özellikle de gerçekten çok ağır konuşmalar yapılmasına rağmen tahammül ettik, dinledik, çünkü söz aldığımız zaman söylememiz gerekenleri söyleriz diye. Arkadaşlarımız da güzel şeyler ifade etti.

Ben yani sizi şu açıdan tebrik ediyorum: Bu kadar güzel bir çalışmayı bir anda antipatik hâle getirdiniz ya. Yani noksanlıklar olabilir, onları önerin, onları değerlendirelim ama gerçekten şu getirilen çalışma, vakfın daha verimliliği açısından olmazsa olmaz; dağınıklığı ortadan kaldırıyor, derliyor topluyor, daha pratik hâle getiriyor. Ben bunları ifade ediyorum.

Bir de tabii, her konuyu Cumhurbaşkanına bağlamak kadar bir hastalığınız var ya.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Her şeyi ona bağlıyorsunuz da ondan.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ne alakası var ya?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Orada işte, yazıyor işte burada.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ya, bakın, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan değil, Cumhurbaşkanı, bir makam.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz ona bağlıyorsunuz.

EKREM ERDEM (İstanbul) – Ha, siz şunu diyorsanız: “Biz ilanihaye o makamları hedeflemiyoruz.” diyorsanız, bizim itirazımız olmaz kardeşim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, şimdi, Lütfi Hocam, size veriyorum.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar’ın, Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan, Sayın Bakan.

Ben, Leyla Hanım’ın açıklamasına yönelik söz aldım.

Ben de Avrupa Konseyi Parlamenteler Meclisinin yedek üyesiyim. Cumhuriyet Halk Partisi 4 üyeyle temsil ediliyor. Bu biliyorsunuz, “post monitoring”, izleme sonrası süreçteydik, son oylamada “monitoring” sürecine geldik ve son oylamadan önceki oylamada ben de yedek üye olarak oradaydım.

Şimdi orada, sabah bu oylamalar olmadan önce, parti gruplarında toplantı yapılıyor. Parti grup toplantısında bizim arkadaşlarımız, Cumhuriyet Halk Partisini temsil eden arkadaşlarımız, bu işin Hükümet meselesi olmadığını, Avrupa Konseyinde Türkiye’nin temsil edildiğini ve bizim temel olarak yapılan bir çok eleştiriye katıldığımızı, ancak bu eleştirilerin karşılığında olay eğer “monitoring” sürecine, izleme sürecine alınırsa Türkiye’nin cezalandırılacağını, bunun Türkiye için uygun olmayacağını, Türkiye’nin hakkının gasbedileceğini ifade ettiler. O süreç içerisinde biz oylamaya katıldık. Oylama da şöyle bir oylama: Oylamaya katılanların belirli bir sayıya erişmesi lazım, o sayıya ulaşılmaması için biz oylamaya girdik ancak oy kullanmadık, eğer oy kullanmış olsaydık bu sefer o oylamanın sayısı tamamlandığı için o zaman kabul edilecekti ve o şekilde reddedildi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Hayır.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hayır, değil, siz orada yoktunuz bile, o gün gelmediniz zaten. O gün, o oylamanın olacağı gün hiçbir AKP milletvekili ne yazık ki orada değildi arkadaşlar, oraya gelmediler. Oylama da reddedildikten sonra uçakla geldiler. Biz oradaydık ve orada tek tek arkadaşlarla konuştuk. Bunu çok net olarak söylüyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Siz “no”ya basmak yerine...

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hanımefendi, ben sizi dinledim. Siz basarsınız düğmeye, cevap verirsiniz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sen gelmemiş miydin?

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ceyhun Bey, lütfen saygı kurallarını çiğnemeyin. Ben size “bey” diyorum, “siz” diyorum, siz de bana...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Siz gelmemişsiniz bile.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Bir dakika Ceyhun Bey.

BAŞKAN – Ceyhun Bey, muhatapla konuşuyor zaten Ceyhun Bey, burada muhatap siz değilsiniz, lütfen.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Sayın Başkan, hayatı algılamamız Leyla Hanım nereden baktığınıza bağlıdır, ben sizi anlıyorum, hayata bakış yerinizi de anlıyorum ama Salvador Dali'nin Persistence of Memory diye güzel bir tablosu vardır. Lütfen hafıza içerisindeki bazı geçmişteki şeylerden kurtularak günümüze bakalım, günümüzü değerlendirelim. Onu tavsiye ediyorum. Sizin kendinizi geliştirebilecek bir potansiyel taşıdığınızı görüyorum ama hafızanız içerisindeki bazı temel saplantılar -bunu hekim olarak söylüyorum, bir kardeşiniz olarak söylüyorum- bu şekilde yapmanızı uygun görmüyorum.

BAŞKAN – Lütfen, lütfen!

Sayın Baydar, siz de hekimsiniz, tecrübeli bir hocasınız.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Çok uygun olarak söylüyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Metin Bey, ben kimsenin şahsına hakaret etmedim, siz de bana hakaret edemezsiniz. Bu saygıyı bir vekil olarak korumak zorundasınız.

BAŞKAN - Bakın, bunları yakıştıramıyorum. Bakın, bir üyemizle ilgili müsaade etmem, kusura bakmayın. Bir şeyi böyle niteleyerek burada toplantıyı yürütmem.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Ben nitelemiyorum efendim, ben yardımcı olarak söylüyorum.

BAŞKAN – Hayır, yanlış.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Sadece yaptığınızı söyledim, ben bir şeyle suçlamadım.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hayır efendim, ben bir hekim olarak görüşümü söylüyorum. Bu şekilde...

BAŞKAN – Cevapladınız, kapatıyorum.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Devam ediyorum efendim, nasıl kesersiniz?

BAŞKAN – Ama bakın, siz hakaret ediyorsunuz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hakaret etmiyorum.

BAŞKAN – Hakaret ediyorsunuz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Hakaret etmedim.

BAŞKAN – Böyle bir şey olmaz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – “Lütfen Persistence of Memory tablosundaki gibi hafızanızın belirli şeylerinden arındırın kendinizi.” dedim, söylediğim budur ya.

BAŞKAN – Cevap verdiniz, teşekkür ediyorum.

Yanlış yaptınız, yanlış cevap verdiniz.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Neyi yanlış yaptım? O, sizin görüşünüz.

BAŞKAN - Ben Komisyon Başkanı olarak da doğrusu kınıyorum, Komisyon Başkanı olarak da.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Ben de sizi kınıyorum.

BAŞKAN – Mustafa Bey, buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben CHP'nin yaptığını söyledim.

METİN LÜTFİ BAYDAR (Aydın) – Ben de sizin tavrınızı söyledim.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ayıp ya, vatan hainliğiyle suçluyor bizi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Çok ciddi bir özür borçlusunuz Metin Bey. Buradan böyle çıkamazsınız.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Efendim, biz aptal mıyız, söylediği şey şu: Ülkenizi sattınız demeye getiriyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben de aptal değilim, ben öyle bir şey demedim. Kendiniz yaptığınızı söylemiyorsunuz.

BAŞKAN – Evet, müsaade eder misiniz arkadaşlar.

Leyla Hanım, müsaade eder misiniz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Etmiyorum çünkü bir özür borçlular, çok ciddi bir hakaret yedim. Böyle bir rezillik olamaz!

BAŞKAN – Leyla Hanım, size ayrıca söz vereceğim, lütfen.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Bir de doktormuş, senin doktorluğuna gelen, ondan bilgi isteyen mi oldu?

BAŞKAN – Sayın Etyemez, lütfen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, bir şey söyleyeceğim, ne alakası var meslekle bunun?

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Konuşuyor, kendisi söyledi. Ben doktorum diyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Vatan hainliğiyle suçluyor kardeşim.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Öyle bir ifade yok.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – İşte onun ifadesinde de öyle bir şey yok ama anlayan anlıyor.

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen. Halil Bey, lütfen...

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Sen öyle anlıyorsan sende algı sorunun var o zaman.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya, resmen şunu söylemedi mi.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Görevini yapmadığını söyledi.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Kendi girmemiş.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

Halil Bey, lütfen!

Ceyhun Bey, ben toplantıyı bugün bitireceğim, lütfen.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Tamam, bitirin, sizin olsun toplantı.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) (Devam)

BAŞKAN - Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli katılımcılar; şimdi önümüzde çok kısa içerikli bir yasa değişikliği var, bunun özünde 3 tane konu var. Birisi, bakanların mütevellî heyetteki sayılarının -çok makul bir öneri- 1'e indirilmesi, katılıyorum.

İkincisi: İlgili vakfın çalışanlarına pasaport kolaylıkları, yurt dışı kolaylıkları... Ona da katılıyorum. Ama ön önemli gibi gözükken madde, Sayın Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanına 5 kişiyi atama yetkisinin verilmesi. En önemli madde bu, benim için burada, özü bu. Üstelik de genel gerekçe olarak sunduğunuz, gerçi çok değinildi buna ama maddelerin hiçbirisi bu değişikliklerin niye yaptığımızın gerekçesi değil. Yani vakfın devletin dış politikalarıyla uyumlu hareket etmesi sağlanmıyor muydu ki şimdi sağlıyoruz? Yok böyle bir şey. Vakfın doğrudan denetime açık hâle getirilmesi. Bunu mu yapıyor bu değişiklik? Yok böyle bir şey. Kamu kurumlarıyla koordinasyon ve iş birliğinin kolaylaştırılması var mı bu değişikliğin içeriğinde? Yok burada böyle bir şey. Bunlar ortaya karışık gerekçeler arkadaşlar, yani bunu gerçi MHP'li üye arkadaşlarımız da dile getirdi, bu gerekçelere uygun düşen bir değişiklik yapmıyoruz; işin özü bu.

Şimdi, benim önerim şu, benim düşüncem şu: Bunu Mustafa İsen'in iki tane önerisinden birine katılarak, birine de katılmayarak cevaplayacağım. Bir vakıf, bir enstitü ne kadar sivil olursa, ne kadar liyakate dayalı olursa yani konuyu bilenler tarafından temsil edilirse, ki bundan önceki kanunda hiç olmazsa birazcık yani Türk dili ve edebiyatının profesörleri, Türk kültür insanlarına yer veren, bunu zorunlu kılan bir madde. Şimdi, biz bunu bir kişinin inisiyatifine koyuyoruz. Bu yanlış. Eğer böyle bir değişiklik yapılırsa böyle bir vakıf topluma mal edilemez değerli arkadaşlar, uzun süreli yaşayamaz veya yarın yeni değişikliklerle karşı karşıya kalır.

Değerli arkadaşlarımız, Mustafa İsen'in katılmadığımız bir önerisi de şu: "Canım, Cumhurbaşkanı da herhâlde buna uygun insanları atayacaktır." diyor. Niye biz bunu tek kişinin inisiyatifine bırakıyoruz arkadaşlar? Yani Cumhurbaşkanı bugüne kadar doğru adamlar mı atadı? TÜBİTAK'a hayvanat...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Yanlış adam mı atadı?

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Yanlış adamlar da atadı işte.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Mesela...

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Liyakati olmayan TÜBİTAK'a bir adam atadı hayvanat bahçesinden, TÜBİTAK bütün misyonunu yitirdi. Fetullah soruşturmalarının baş sorumlusu kurum hâline gelmedi mi? TÜBA, Türkiye Bilimler Akademisi Cumhurbaşkanı tarafından neredeyse lağvedilmedi mi yapılan değişikliklerle? Bunlar benim aklıma gelebilen bir iki tane örnek burada. Yani yapacaksa buradaki konuda liyakati yüksek olan insanları tanımlayarak, tek kişiye bırakmadan yapmak. Arkadaşlar, bu gidişle, ben size söyleyeyim, bir gün yasa teklifi daha getirirsiniz, okul aile birliklerini de Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı atar diye bir yasa teklifi yaparız biz sonunda.

Teşekkür ediyorum.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Çok güzel espri!

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Güzel espri, çok. İşinize gelmedi.

BAŞKAN – Sayın Bakanı biraz sonra, iki kişi kaldı, size söz vereceğim.

Tabii, bu konuda değerli üyemiz Mustafa Bey, şunu söylememe izin verin: Türkiye bir sistem değiştirdi yani Türkiye'de ciddi bir sistem değişikliği oldu, bir Anayasa değişikliği, yönetim sistemi değişti. Yani burada parti genel başkanı gibi nitelemeler falan yeni yönetim sistemimiz, yeni Anayasa içinde değerlendirmek lazım. Cumhurbaşkanı, parti genel başkanlığı gibi konularda büyük değişimler oldu.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Ben de öyle değerlendirdim zaten.

BAŞKAN – Yani bunların hiçbiri olmamış gibi, bir referandum olmamış gibi, bir sistem değişikliği olmamış gibi işte “AK PARTİ’nin Genel Başkanı atıyor.” falan ifadeleri birazcık bu sistem içinde yanlış oluyor.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Seçtiği iki unvandan birisi, o benim tercihim Sayın Başkan. Ben bu ikinci unvanı seçtim Anayasa değişikliği bunu bağladı. Benim tercihim o.

BAŞKAN – Şimdi, ben Sayın Usluer’e söz veriyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Ceyhun Bey, tekrar söz mi istiyorsunuz?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Yo, ben aradan girmeyeyim, korsan değil de doğru düzgün cevap vereyim yani.

BAŞKAN – Kime?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bütün komisyona.

BAŞKAN – Neyle ilgili?

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Birkaç yeni açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Siz mikrofonda konuştuğunuzdan çok zaten söz almadan konuştunuz, onun için pek gerek var mı bilmiyorum.

Buyurunuz Sayın Usluer.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii ki Komisyon çalışmalarında hepimizin aynı fikirde olması söz konusu değil. Zaten Komisyonun toplanma nedeni tartışmak ve ortak akılı bulmak. Eğer ortak akıl...

İSMET UÇMA (İstanbul) – Mazeret üretmek değil.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, çok özen gösteriyorum, bazen ben de hata yapıyor olabilirim ama bazı Komisyon üyeleri hiç söz almadan yani tutanaklara geçmeden sürekli, buldukları yerden üstelik konuşmacının konuşma insicamını bozarak laf atma telaşındalar, bunu doğru bulmuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben de doğru bulmuyorum.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Lütfen, söz hakkı herkesin önünde var yani bazılarının mikrofonu var, bazılarının mikrofonu yok diye bir şey yok. Burada kimseyi tek tek suçlamayacağım. Yerinden konuşan herkes bilir bunu. Yani bu şekilde olması bir kere hepimizin insicamını bozuyor, bunu yapmayın, söz hakkı alalım. Söz hakkı alınca söyledikleriniz tutanaklara geçer. Yani şimdi, bakın yurt dışında bir toplantı var, bu toplantıyla ilgili çok ciddi bir suçlamada bulunuluyor ve Sayın Metin Lütfi Baydar diyor ki: “Sayın Milletvekili bu toplantıya katılmadı. Bu toplantı bittikten sonra geldi.” Şimdi, bakın, bunlar çok önemli, bunların hepsinin...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Başkanım, buna cevap vermek istiyorum. Yanmıyor butonum.

BAŞKAN – Söz vereceğim biraz sonra.

Siz bitirin.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Sayın milletvekilimin söylediklerinin de bu anlamda tutanağa geçmesi, Sayın Metin Lütfi Baydar’ın da söylediklerinin bu anlamda tutanağa geçmesi çok değerli. Birbirimizi bilip bilmeden var olanla, var olmayanla suçlamanın bir anlamı yok.

Şimdi, çok haklısınız, ciddi bir sistem değişikliği oldu, bunun tabii ki farkındayız ama Sayın Cumhurbaşkanını eski sistemde seçildi, tarafsızlık yemini etti yani şimdi, 16 Nisanda bir referandum oldu ama bazı iki maddesi hemen yürürlüğe girecek ama esas olarak 3 Kasım...

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Gayrimeşru oldu.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ama gayrimeşru ilan ediyor seçimleri.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Lütfen, bakın, konuşmama nasıl başladım? Lütfen, siz de bana yanıt verebilirsiniz, benim kimseyle bir derdim yok.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Türk halkının yüzde 75'i anketlere göre böyle iddia ediyor.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Yüzde 75'i...

BAŞKAN – Lütfen, İsmet Bey, lütfen. Mustafa Bey, lütfen.

Gaye Hanım, devam edin lütfen.

Lütfen, bitiriyoruz.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Ama hayır, bakınız, efendim, böyle bir müzakere sürdürülemez Sayın Başkanım. Yani mevcut meşru bir seçimi kalkıyor, gayrimeşru ilan ediyor.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Meri, meşru değil.

BAŞKAN – Siz yaktınız, şimdi söz vereceğim İsmet Bey size, birazdan sıra sizde.

Buyurun Gaye Hanım.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Tamamı, 16 Nisan referandumunun tamamı hepimiz biliyoruz ki 3 Kasım 2019'da eğer seçimler olursa, o zaman geçecek. Ama Sayın Cumhurbaşkanının halk tarafından önceden seçili olması, bundan sonra yeniden seçilebilir. Bu demek değildir ki ülkenin tapusunu teslim ediyoruz. Yani Sayın Cumhurbaşkanı yine Cumhurbaşkanı olur yasal çerçevede, üzerine düşenleri yapar ama bu demek değildir ki her şeyi ona uyduracağız, bu demek değildir ki bu kadar yüceliğinden, ulviliklerinden bahsettiğimiz bir vakfın bütün mütevelli heyetini o seçsin. Ha, hepsini çok güzel de seçebilir, çok güzel seçmiyor da demiyoruz ama tek kişinin seçtiği kurullar taraflı kurullar olur, o ne diyorsa onu yaparlar. Buradaki sorun bu, buradaki sorun Cumhurbaşkanının böyle bir yetisi yoktur, bunu beceremez, bunu demiyoruz ama işte bakın Parlamentoda şu anda 4 siyasi parti var, farklı farklı sesler denge getirsin diye, vatandaş onun için öyle oy veriyor. Vatandaşın aklı bu şekilde çalışıyor. Vatandaşın aklı hepsini siz yapın, hepsini siz belirleyin, aman rektörleri bir kişi belirlesin diye değil.

Ve Sayın Metin Lütfi Baydar'a da alınmasın sevgili Leyla Hanım. Ha, belki ağır kaçmış olabilir ama hakikaten bu tür komisyon toplantılarının tamamında sevgili Leyla Hanım sürekli geçmişte yaşadıklarını örnek gösteriyor, bana bu yapıldı, o yapıldı. Bana da yapıldı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben geçmişten hiçbir örnek vermedim. Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisindeki tavrı söyledim.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hepimize yapılan vardır, bu kurulda olan herkesin...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Siz geçmişe takılıp kalmışsınız, hâlâ oradasınız. Ben geçmişten örnek vermedim.

BAŞKAN – Lütfen Leyla Hanım. Şimdi sıra sizde, tamam. Şimdi mikrofonunuzu açacağım sizin.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Bu kurulda olan herkesin yaşamında bu ülkenin gerçekleriyle ilgili olumsuzluklar olabilir ama milletvekili olduk geldik. Bundan sonraki hedefimiz, ortak hedefimiz bir daha yaşanmasın diye. Eğer ben birinci olup rektör olarak atanmamışsam bir daha böyle bir şey yapılmasın diye yani Leyla Hanım üniversiteye devam etmesinde engellerle karşılaşmış, acılar

yaşamışsa şu anda hepimizin ortak görevi bunlar yaşanmasın diye. Yani burada ha bire böyle kayıkçı kavgası, buna gerek yok. Burada tartıştığımız Yunus Emre Vakfının önemli mi, önemsiz mi olduğu değil, burada tartıştığımız, Yunus Emre Vakfının hiçbir işe yaramadığı değil, burada tartıştığımız, Sayın Bakanın bu Vakfın Başkanı olmasının doğru olmadığı değil, burada tartıştığımız, burada tam da yapılmak istenenin, tüm üyelerin Sayın Cumhurbaşkanı tarafından atanacak olması, burada tartışılan bu. Yani başka başka konulara çekmeyelim lütfen.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Leyla Hanım'a söz veriyorum.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ben daha önce yaktım mikrofonu.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Buyursun Hocam.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ama olur mu, sırayla değil mi?

BAŞKAN – Sonra size söz vereceğim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Ben veriyorum önceliği.

BAŞKAN – Hayır, hayır. Sıra sizde buyurun.

Şunu söyleyeyim ben söz almadan, bu Komisyonunda herkes düşüncesini özgürce söylesin. Biz özgürlükçüyüz bakın ama hakaret asla, kimse kimseyi rencide etmesin, istirham ediyorum. Yani düşünce olarak burada ne güzel, her şeyi konuşuyoruz ama noktasal hakaret, ona müsaade edemeyiz yani, hiç kimse bunu kabullenemez.

Buyurun Leyla Hanım.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Konya Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Aydın Milletvekili Metin Lütfi Baydar'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – Teşekkür ederim.

Metin Bey gittiği için bir şey söylemeyeceğim yani yaptığı hakaret kabul edilebilir şey değil, bir özür borçluydu aslında ama özür dilemeden gitti.

Şunu açıklamak gerekir: Avrupa Konseyinin o dönemki toplantısına, Heyet Başkanımız Sayın Talip Küçükcan sabah büro toplantısına gitmiştir. Heyet olarak konseyin bu konuda vereceği kararın aleyhimize olacağı düşünüldüğü için heyet olarak gidilmemesi, bir tepki ortaya konulması, eğer aleyhimize karar çıkmazsa Türkiye'nin tekrar konseyin çalışmalarına katılacağına dair bir taraf, bir durum bildirmek için biz o gün gitmedik ve Talip Küçükcan gitti, ön büro toplantısına katıldı. Oradaki toplantıda durumu anlattı, dedi ki “Bakın, eğer böyle aleyhte bir raporla bizi revize edecekseniz biz bundan sonraki çalışmalar için düşünüyoruz, gelmeyeceğiz.” Bunun üzerine ön büro toplantısında Türkiye'nin konseyde devam etmesi gerektiği ve bulunması gerektiği söylenerek aleyhteki raporun görüşülmemesi noktasında bir ön fikir birliğine zaten bütün grup başkanları varmıştı, bütün heyet başkanları. Bunun üzerine Talip Başkan dedi ki: “Ön büro görüşmesinde karar olumlu arkadaşlar. Uçak biletlerinizi ayarlayıp lütfen burada olacak şekilde akşama gelmeniz gerekiyor. Genel Kurulda oylama yapılacak ama oylamada heyet başkanları zaten Türkiye'nin lehine bir oylamada bulunacaklarını vadettiler.” Bunun üzerine hepimiz yola çıktık ama orada bulunmalarına rağmen –ben onu söyledim az önce Metin Bey'e- sayı noktasında hiçbir sıkıntı yoktu, yeter sayı vardı, sayı zaten oluşmuştu, oradaki

“yes” ve “no” oranlarına bakılacaktı, sayılarına bakılacaktı, madem oradasınız, orada “no” tuşuna basılabildirdi ama basmadılar, tamamen hiçbir oylamaya katılmadılar. Ben bunu söyledim, net yapıları söyledim. Ben başka bir yorum da katmadım farkındaysanız ama kendileri nasıl algılasa öyle algılar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) (Devam)

BAŞKAN - Şimdi 3 kişi kaldı galiba.

Şimdi, Ceyhun Bey size... Kısa, lütfen, Ceyhun Bey, artık toparlamak durumundayız, öğlen oldu. Bakın, Genel Kurul başlayacak.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Aynen öyle.

Deminki konuşmaya başlarken de, ilk söz verildiğinde -hay Allah- ben aslında başka bir şey hazırlamıştım ama maalesef bu suçlamalardan dolayı başka şekilde başladım. “Yok saplantı, şu bu...”

BAŞKAN – Şimdi oraya dönün, suçlamalar kısmını bırakın.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Bakın, arkadaşlar -siz farkında mısınız değil misiniz bilmiyorum ama- biz konuşurken devamlı bir şeyler aralardan -dediği gibi Gaye Hoca'nın- mikrofon açmadan muzip çocuk gibi söylüyorsunuz, sonra karşı taraftan bizler yüksek sesle konuştuğumuzda bana dönüp veya etraf bize sanki suçlu, sorumluymuş gibi davranıyor. Mesela, devamlı farkında değilsiniz, artık o pelesenk olmuş, örneğin İsmet Ağabey gibi olgun bir insan bile kalkıp “CHP kafası” diye... Ya, ne demek ya? Ben hayatınızda birine -tutanaklara bakın- “AKP kafası” falan diyor muyum? Böyle bir şey denebilir mi? Kime ne? Benim iradem beni bağlar. Sizin iradeniz neyi bağlar ben bilmem. Ben kendi iradenden sorumluyum. Ne parti ne... Ben kendi aklımla karar veririm, kendi aklımla değerlendiririm. Ben memleketimin yararını düşünürüm.

Şimdi gelelim Yunus Emre Vakfına. Mesela biraz önce öyle bir tutum sergiliyorsunuz ki biz bu vakfa karşıymışız gibi. Biz karşı olabilir miyiz ya böyle bir şeye? Türk dilini, Türk kültürünü tanıtan neye karşı olabiliriz? Aksine, doğmuştur, artık büyümesi ve gelişmesi için elimizden gelen neyse onu yapmalıyız. Biz onu zaten takdir ettiğimizi daha önce söyledik. Ben Mustafa İsen Hoca'ya daha önceki sohbetlerimizde ne kadar takdir ettiğimi ne kadar doğru bir şey olduğunu söyledim. Biz şunu söylüyoruz: Bir şey büyüyebilir ama gelişmeyebilir. Bunu sadece birçok ülkeye açıyor olmak... Büyüyor olabilir ama büyümek başka şey, gelişmek başka şey. Bizim dikkat çektiğimiz şey şuydu, benim asıl dikkat çekeceğim iki nokta vardı: Bir tanesi, Türk dili konusunda yoğun çalışma ama Türk tarihi ve folkloru konusunda çalışmalar zayıf. Yapılan kitapları birazdan söylesin Başkanımız; A1, A2 ve C düzeyindeki Türkçe kitapları ve birkaç tane de vakfın kendi tanıtımına ait kitaplar var, onun dışında şu anda yok.

Peki, haklısınız, olabilir, geliştirilir, bu ayrı bir şey. Burada asıl tehlike şuydu, ben ona dikkat çekmek istiyorum. Biraz önce aslında Mustafa İsen Hocam üstü kapalı söyledi. Bakın, arkadaşlar, biz burada sistem değiştirmiş olabiliriz, biz burada kendi kendimize kararlar veya partiler, şu bu olabilir ama dünya bunu sallamaz, dünya bunu umursamaz. Yurt dışında bu vakıflar tam devlet bağı olarak, tam devlet içerikliyse birçok ülke tarafından -yani bunu burada ifade etmek istemiyordum ama Mustafa İsen Hoca aslında üstü kapalı biraz ifade etti zannediyorum- istihbarat teşkilatı olarak kabul ediliyor. O yüzden birçok konuda faaliyetleri engellenir ve birçok konuda faaliyetlerinin önüne taş konur. Biz bu açıdan da sizi uyarıyoruz. Diyoruz ki: Gelin, biraz sivilleştirin bunu çünkü yeterince sivil olmazsa

dünyada kabul alamayız, dünyada yaygınlaştıramayız, sorun orada. Senin burada çok seviyor olman, çok yüceltiyor olmanın anlamı yok, o ülkeler dışlar bunu. O yüzden Yunus Emre Vakfının tüm dünyaya yayılabilmesi için, her tarafta saygı ve kabul görebilmesi için mutlaka sivil içeriğinin olması gerekiyor. Bakın, bunu lütfen iyi algılayalım. Sadece devlet müsteşarları yönetimde olursa bunu dünya kabul etmez. Dünyanın bütün vakıflarına bakın birazcık vakıflarla ilgilenen varsa dünyanın bütün vakıflarında sivil gruplar ve sivil kişiler yönetimdedir. Özü budur.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederiz. Ne güzel, son konuşmanız daha toparlayıcı.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam hep tahrikle başladı, ondan sonra yaramaz çocuk gibi kenara çekildiler.

BAŞKAN – Peki, İsmet Bey size söz veriyorum.

Buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

4.- İstanbul Milletvekili İsmet Uçma'nın, Antalya Milletvekili Mustafa Akaydın'ın Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

İSMET UÇMA (İstanbul) – Efendim, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, sevgili üye arkadaşlarımız, değerli milletvekillerimiz; çok önemli bir hususu görüşürken özellikle AK PARTİ hükümetlerinden önce sınırların ötesini dahi bilmeyen bir ülkeden vizyon, misyon ve kendi kültürünü dünyaya takdim eden bir ülkeye doğru gidişi çok büyük bir alkışla, takdirle, tebrikle görüşmek gerekirken Sevgili Hocamız mevcut durumları da gayrimeşru ilan ederek...

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Benim fikrim, hakaret değil bu.

İSMET UÇMA (İstanbul) – İşte, şöyle, tabii, ona saygı duyarız ancak efendim işte şimdi Cumhuriyet Halk Partisinin varlığı bizim için niye rahmet? Cumhuriyet Halk Partisi için niye hakikaten her seçimde hezimet olduğu ortaya çıkıyor zaten?

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Bu sefer siz de sevinemediniz. 7 Haziranda Mecliste kafalarınız hep önünüzdeydi.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Çok arzu ederiz ki, çok isteriz ki...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Şimdi bu ne mesela?

İSMET UÇMA (İstanbul) – Hayır ama Ceyhun Bey bakınız...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Ya “hezimet” demeyin. Ayıp!

İSMET UÇMA (İstanbul) – Evet, kaç seçimdir hezimet yaşıyoruz.

BAŞKAN – İsmet Bey, yumuşatın kelimeyi, lütfen.

İSMET UÇMA (İstanbul) – Peki yumuşatalım.

Sevgili arkadaşlar, bakınız, eleştiri çok değerlidir. Mesela, CHP Grubunun -Baydar gittiği için söylüyorum- Leyla Hanım'dan bir özür borcu vardır. Yapar yapmaz, takdirlerine kalmıştır. Ama sevgili arkadaşlar, eleştiri dünyanın en kıymetli şeyidir. Belki de hepimizin -yönetimde olalım olmayalım- bu süreçlerde en çok ihtiyaç duyduğumuz şey eleştiridir ama bir şartla eleştiri Ebu Cehil çadırından yapılırsa karşı tarafı içe kapatır, hiç etkili olmaz. Gelin mescitten yapın eleştirilerinizi.

Hepinize çok teşekkür ediyorum. Efendim, bu düzenlemenin hayırlı olmasını diliyorum.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) (Devam)

BAŞKAN – Ahmet Bey’e söz veriyorum. Son olarak Sibel Hanım var. Bizim Komisyonumuzun üye olmayan en müdavimi, ona söz vereceğim.

Buyurun Ahmet Bey.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Sayın Başkanım, Kıymetli Bakanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; şu kadar tartışmadan sonra benim anladığım, kafası karışıklar rehberine ihtiyaç var.

Şimdi, Birinci Dünya Savaşı’ndan çok küçülerek, âdeta yangından mal kaçırırçasına bir toprak parçasını kurtararak çıkmış bir ülke, İkinci Dünya Savaşı’na tanık olmuş bir ülke, ondan sonra da soğuk savaş dönemini yaşamış bir ülke yavaş yavaş kendini toparlamaya başladı. Bu, biraz bizim serencamımızla da alakalı bir durum. Şimdi, Maarif Vakfının kuruluşu, Yunus Emre Enstitüsünün faaliyete geçişi filan tam da bu tarihi dönemecin önemli noktalarından birisinde meydana geliyor.

Ben özellikle isim babası olduğunu ifade eden Mustafa İsen Bey’i Yunus Emre ismini buluşundan dolayı hassaten kutluyorum. Şimdi, Yunus Emre’nin yaşadığı çağ, bu enstitüye adını veren isim olarak hakikaten önemli bir çağ. Bizim bir büyük imparatorluğu kaybettiğimiz, Selçuklu’yu, beyliklere bölündüğümüz, parçalandığımız dönemde Yunus Emre “tevhit, tevhit” diye ilahiler, deyişler yazarken aslında İslam bir mutasavvıf olarak tevhit ilkesine çağrıda bulunduğu gibi, aynı zamanda siyasi dağınıklığı da toparlamaya yönelik bir tevhit çağrısında bulunuyordu.

Ümmet tabirine gelecek olursak, ümmet tabiri sanıldığı gibi dar anlamlı bir tabir değildir, bir İlahiyat hocası olarak söyleyeyim. Hazreti Peygamber, cihansümul bir peygamberdir, bütün insanlığa gönderilmiş son peygamberdir ve bütün insanlık ondan sonra Hazreti Peygamber’in ümmetidir. Ama biz ümmetiicabet olarak adlandırıyoruz, Peygamberimiz’in peygamberliğini kabul ettik. Bir de ümmetidavet kısmı var ki hâlâ Peygamber’in çağrısının geçerli olduğu, davet ettiği ümmeti ifade eder. Dolayısıyla, “ümmet” demek, insanlık demektir. Bu anlayıştan hareketle, Sadi-i Şirazi de “İnsanoğulları birbirini bütünleyen organlar gibidir çünkü yaratılışları aynı özendir, cevherdendir.” diyerek bu anlayışı sergilemiştir.

Şimdi, ben isterdim ki burada çok nezih bir dil olsun. Üniversite hocaları var. Yani, ortopedist bir profesör hocamızın beynin lobları üzerine bir konuşma yaparak muhatabına hakaret etmeye hakkı yok. Kendisini -her ne kadar toplantıyı terk etmişse de- derhâl özür dilemeye çağırıyorum, bir.

İkincisi: Gaye Hocam, siz ne söylediğinizin farkında mısınız? Ta başta, herhâlde unutuldu, biraz uzadı. Köpek kim, köpekleriyle gelen kim?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Onu söyleyeyim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Nedir o?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Söyleyeyim, söyleyeyim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Yani, bu kadar çirkin bir kelime bir bayan olarak, bir bayan üniversite hocası olarak hiç ağzımıza yakıştı mı? Lütfen...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Kimseye “köpek” demedim.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Yani, eğer buradan öyle bir ifade kullandıysanız lütfen özür dileyin. Ama Cumhurbaşkanının köpeklerinin, yani bomba tarama köpeklerinin gelerek Mecliste tarama yapmasını kastediyorsanız, kusura bakmayın, bir kabile devletinin başkanı, bir çadır devletinin

başkanı gelmiyor; Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanı geliyor. Elbette bunca tehdidin olduğu ortamda köpekler de gelecek, bomba taraması da yapacak. Mecliste güvenliğin artırılmasından niye rahatsız olalım?

Kaldı ki, Cumhurbaşkanımız burada değil, kendisi hakkında şu ifadeler de kullanıldı, savunmak bana düşmez ama denildi ki: “Cumhurun başkanı değildir, bir partinin başkanıdır.” Yani, bir partiye başkan seçilmesi, Cumhurbaşkanımızın halk tarafından seçildiği gerçeğini öteliyor mu, örtbas mı ediyor, bu gerçeği ortadan mı kaldırıyor?

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Birazcık, azıcık.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Kısaca, yasalara saygılı olmak lazım ama Anayasa’ya çok daha saygılı olmak lazım çünkü biz Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşlarıyız ve Anayasa’yı da, biliyorsunuz, Mecliste hep beraber kabul ettik. Yüzde 51,4 gibi; 1 milyon 300 bin oy farkla kazanan bir Anayasa’dan söz ediyoruz ve bu Anayasa çerçevesinde Cumhurbaşkanımız partimizin Başkanı olmuştur. Bundan sonra da böyle olacaktır, Cumhurbaşkanları aynı zamanda partilerinin başkanları olacaktır; bu, Anayasa’nın öngördüğü bir husustur.

Dille alakalı... Gaye Hocam’la iyi konuşuruz biz. Mustafa Balbay’la birbirimize sempaticim var, kitap alışverişlerimiz var; sağ olsun, bir kitabını hediye etme lütfunda bulundu. Ceyhun Bey’den birazdan o “Sağlık Tarihi”ni hediye etmesini isteyeceğim çünkü ben histolojiyi, tıp tarihini çok merak eden bir insanım. Fakat şu da söylendi: “Niye Türk Lehçeleri Sözlüğü yapılmadı?” Yapıldı efendim, Kültür Bakanlığı Türk Lehçeleri Sözlüğü’nü çıkarttı, yıllar oldu. Tarama sözlüğü çalışmaları devam ediyor. Ha, diyebilirsiniz ki “Türk Lehçeleri Sözlüğü yetersiz kalmıştır, yenilenmesi gerekir.” Elbette yenilenmesi gerekir.

Bir de şunu söyleyelim: Anadolu’daki Türk lehçesi, dünyanın en gelişmiş Türk lehçesi olarak kabul edilir çünkü hakikaten işlenmiş bir dile sahibiz ve bu dil sayesinde biz bugün konuşabiliyoruz.

Burada her zaman söylenen bir şey var ama bunu hocaların yapması benim hoşuma gitmiyor. Diyoruz ki: “Bilgi sahibi olmadan fikir ve iddia sahibi olmak, dünyanın en kötü işidir.” Şimdi, herkes diyor ki: “Niye Türk dili, edebiyatı uzmanları yok müteveli heyetinde?” Ben size müteveli heyeti üyelerini okuyayım, var mı yok mu, takdiri size bırakıyorum: Bu, Mevlüt Çavuşoğlu, Dışişleri Bakanı. Şimdi, inşallah, Kültür Bakanımızı getireceğiz. Yıldırım Tuğrul Türkeş, Başbakan Yardımcısı. Veysi Kaynak, Başbakan Yardımcısı. Nabi Avcı, Kültür ve Turizm Bakanı. Naci Ağbal, Maliye Bakanı. İsmet Yılmaz, Millî Eğitim Bakanı. “Sivil toplum kuruluşlarından üye yok.” denildi; işte üye: Rifat Hisarcıkhoğlu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanı.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Eski o.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Değişiyor Hocam, değişiyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Onu anlatıyoruz biz de, eski o.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Geliyorum, geliyorum.

Üç yılda bir değişecek.

M. Ali Yekta Saraç, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi, YÖK Başkanı; edebiyatçıdır, bilmeyenler için söyleyeyim. Derya Örs; Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Başkanı; edebiyatçıdır. Mustafa Kaçalin; “Türk Dil Kurumu Başkanı niye yok?” diye sordu üyelerimizden birisi; işte Kaçalin burada.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – “Şimdi yok.” diyoruz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Çıkartılıyor, biz onu anlatıyoruz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Eskisi öyle, eskiyi anlatıyorsunuz. Doğru, eskisi öyle. Biz de onu istiyoruz zaten.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Eskisi o.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Değiştirildiğini ifade ediyoruz.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Değiştiriliyor, tamam.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Onu istiyoruz zaten.

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) - Şimdi, lütfen şunu... Ama, bakın, “Çıkartılıyor.” diye bir şey yok. Cumhurbaşkanı yeni atama yapacak.

MUSTAFA AKAYDIN (Antalya) – Hayvanat Bahçesinden yapabilir mesela!

HACI AHMET ÖZDEMİR (Konya) – Cumhurbaşkanı, yeni atama yaptığında bu arkadaşlardan ve üniversitelerimizde bulunan diğer kıymetli arkadaşlarımızdan birisini atayacak. Dolayısıyla, herhangi bir sıkıntı...

Gelelim Hayvanat Bahçesi Müdürü meselesine; benim sınıf arkadaşım. Ankara İlahiyat Fakültesi mezunu; hezarfen, 10 parmağında 10 marifet bir adamdır Mustafa Sancar. Karikatür çizer, resim yapar, güzel yazılar yazar. Özellikle size tavsiye ederim: Atasözlerinin ve deyimlerin menşesine dair yazdıklarını lütfen bir gözden geçirin. Dolayısıyla, TÜBİTAK’a... Bir ara Hayvanat Bahçesi Müdürlüğünde bulunmuş olması bir nakisa değildir; kişinin öz özelliklerine bakarsınız. Mustafa Sancar benim bildiğim, adam gibi bir adamdır, iyi bir edebiyatçıdır, kalemi güçlü bir insandır, güzel resimler yapan, karikatürler çizen de bir kültür adamıdır. Dolayısıyla, bunu yadırgamanızı da ben ayrıca yadırgıyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Peki.

Gaye Hanım, biraz önceki konuyla ilgili kısa bir açıklama, sizin açımızdan da neyi kastettiğinizi tam açıklamanız iyi olacak.

Evet, buyurun.

III.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- Eskişehir Milletvekili Gaye Usluer'in, Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın (1/818) tümü üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerinin yanlış anlaşılmasına ilişkin açıklaması

GAYE USLUER (Eskişehir) – Şimdi, herhâlde konuşmanın akışı içinde farklı anlaşıldı, onun için o kısmı için özür diliyorum, yanlış anlaşıldığı için. Ama söylemek istediğim zaten ne olduğu aslında anlaşılmalı, Sayın Hocam bir yandan beni özür dilemeye davet ederken öte yandan ne demek istediğimi kendisi de açıkladı. Demek istediğim: Geçen hafta Sayın Cumhurbaşkanı diğer şapkasını takıp Genel Başkan olarak grup toplantısına katıldığında... Buradaki herkes değerli; ben de değerliyim, siz de değerlisiniz, Sayın Bakanım daha az değerli değil; hepimiz bir canız, hiçbirimiz için bir koruma köpeğinin Meclise girmesi vaki değil, Meclis tarihinde ilk kez olan bir şey. Sizin de arkadaşlarımızdan -sizlerle görüşmedim- çokça şikâyet eden oldu, gazetelere düştü, ben bu haberi paylaştım. Sonuçta burada esas rahatsızlığı yaşayan Adalet ve Kalkınma Partisinin kendisidir yani sonuçta bizim grup toplantı salonumuza köpek girmedi. Hocam, siz benim ne demek istediğimi anladınız. Latife yaptığınızı düşünüyorum.

Tabii, burada biz “Türk Dil Kurumundan kimse yok, Odalar ve Borsalar Birliğinden kimse yok.” demiyoruz; zaten eski yasaya göre bunların olması zorunlu olduğu için var. Yeni yapılmak istenende de bunlar çıkarılıyor Sayın Hocam. İtiraz “Bunlar yoktur.” diye değil. Var zaten, mevcutta var, var olana da bir itirazımız yok. Yeni yapılmak istenende Sayın Cumhurbaşkanının kendi -neyine diyelim, “keyfine” desem kızacaksınız, üzüleceksiniz- isteğine göre yapması gibi bir şey var, biz buna karşıyız. Yoksa sizin dedikleriniz eski yasayla ilişkili olduğu için zaten var, buna kimse bir şey demez.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

II.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) (Devam)

BAŞKAN - Sayın Balbay, bir şey...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Çok kısa.

BAŞKAN – Artık bitiriyoruz.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – İki dakika...

BAŞKAN – Tamam.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Ama önce Sibel Hanım...

BAŞKAN – Zaten Sibel Hanım’a söz vererek bitiriyorum.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Tamam. O zaman çok kısa...

BAŞKAN – Yani, istirham edeyim.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Çok kısa, tabii, ben de...

BAŞKAN – Yani, çok özel, size ait bir şey yok ama...

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Olmadı ama sadece iki dakika.

BAŞKAN – Sayın Bakan da sabırsızlanıyor, ona da bir söz vereceğim artık.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Yok, ben beklerim.

BAŞKAN – Peki.

Buyurun.

MUSTAFA ALİ BALBAY (İzmir) – Sayın Başkanım, şimdi, arkadaşların arada bir söylediklerini ben de, yani “En büyük maliyet, Cumhuriyet Halk Partisi.”, işte “Bütün, seksen yıllık ihmali biz giderdik.” gibi... Hakikaten kabul edilmesi mümkün değil. Belki bir on beş dakikalık zaman dilimi içinde, uzun uzun anlatılabilecek cevaplar var ama iki dakikalık zaman dilimi içinde aktarmak istiyorum: Bir defa cumhuriyetin kurulduğundan bugüne baktığımızda, şu anda Türkiye’nin en önemli kurumları 100 yaşından fazla, cumhuriyetten daha yaşlı. Neden? İstanbul Üniversitesi 564 yaşında, Ziraat Bankası 155 yaşında, Danıştay 145 yaşında. Cumhuriyet bütün önceki kurumları aldı ve taşıdı ve cumhuriyetten sonra kurulan bütün kurumları da. Atatürk’ün bütün Orta Asya cumhuriyetlerine sözü, 1930’daki, “Şu andaki durumda biz onlara hitap edemiyoruz ama ileride o güne hazır olmak gerekir.” dediği sözü... 1989’da çöktü Sovyetler Birliği, 1991’den sonra devletler kuruldu, ondan sonrasını Adalet ve Kalkınma Partisi değerlendiremedi. Ben bunu bir eleştiri olarak söylüyorum, daha iyi olması için söylüyorum. Şimdi, bu bir kilometre taşı. Madem böyle bir şeye niyetlenildi, gelin bunu tüm Türkiye’yi kucaklayacak bir kurum hâline getirin diye öneriyorum Sayın Başkan.

Biz burada önceki yasalarda, örneğin en zor bir şeyi bile, YÖK'ün disiplin yönetmeliğini ortak çıkardık. En zor bir şeydi belki yani belki biraz gerildik, sonra ayrı bir komisyon kurduk, orada yeni bir metin çıkardık. Şimdi, ara ara kastı aşan karşılıklı sözler de olabilir ama bütün bunlardan sıyrılalım, Sayın Bakandan da önerimiz, bu kurum, hakikaten, ileride hani biz de torunlarımıza “Ya, kuruluşunda biz de vardık.” diyeceğimiz, herkesi kapsayan, Türkiye’yi kapsayan bir şey olsun, bütün kaygımız o Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, çok teşekkür ederim.

Son olarak Sibel Hanıma söz veriyorum, sonra Sayın Bakanımıza söz vereceğim.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, evet, ben de Komisyon üyesi olmamakla birlikte belli tespitlerimi paylaşacağım.

Öncesinde, evet, karşılıklı ithamlar vardı ama bu ithamlar içerisinde en önemlisi, bizim de kurucu üyesi olduğumuz Avrupa Konseyinin Parlamenterler Meclisindeki çok önemli bir oturumunda alınan bir karardaki partimizin kurumsal kimliğiyle ilgili tavrı ve çoğunluğunun, Metin Hoca dışındaki üyeler, burada olmayan üyelerle ilgili bir itham. Bu çok önemli. Kişisel ithamlar karşılıklı olarak telafi edilebilir ama burada tutanaklara girecek ve partinin kurumsal kimliğini zedeleyecek ithamları çok tehlikeli buluyorum ve yersiz buluyorum. Bizim partimizin temsilcilerinin tavrı çok açık ve nettir, Sayın Baydar bunun teknik açıklamasını yaptı burada. Oradaki oylamanın teknik düzenlemesinden bahsetti ama öncesinde Cumhuriyet Halk Partili bütün üyelerin tavrı ve partinin bu konudaki o izleme kararını reddetme noktasındaki tavrı çok açıktı, netti ki oradaki oylamada da üyelerimizin ret verdiği noktasındaki tutanaklar da mevcuttur. Onlar burada olmadığı için onlar adına...

LEYLA ŞAHİN USTA (Konya) – O oylama değil, bahsettiğiniz o değil, karıştırmayın.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Öncesindeki, Metin Hoca açıklamasını yaptı. Ben de oradaki sistemi biliyorum az çok.

BAŞKAN – Leyla Hanım, lütfen...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Evet, dediğim gibi, bunlara biraz daha dikkat etmemiz gerektiğini düşünüyorum.

Evet, ben de aynı zamanda KEFEK üyesi olarak, yurt dışında yaşayan kadınların, doğal olarak da vatandaşlarımızın sorunlarıyla ilgili bir Komisyonunda iktidar partisinin birçok milletvekili arkadaşımızla birçok kurumu ziyaret ettik, uluslararası kurumlar ve ülkelere de ziyaretlerimiz oldu. Orada tabii ki hepimizin tavrı ülkemizin ulusal çıkarlarını korumak ama bizim orada -siz bunu “saplantı” olarak değerlendirdiniz ama- karşı karşıya olduğumuz -bütün üyeler de buna şahittir- ülkemizle ilgili önemli ithamlar vardı. Daraltıyorum konuyu, işte kültür bilim insanları, akademisyenler ve biraz daha genişletirsek, temel insan haklarıyla ilgili, hukukun üstünlüğüyle ilgili ki üyesi olduğumuz, taahhütte bulunduğumuz temel Avrupa evrensel değerlerinden uzaklaştığımızı dair ithamlarla karşı karşıya kalıyorduk ancak orada, muhalefet olsun, iktidar olsun, bütün oradaki o temsiliyette bizim amacımız 80 milyonun ulusal çıkarlarını korumak. Elbette ki hataları, eksikleri burada gelip bu kurumlarda paylaşmak zorundayız, bunları söylemek durumundayız.

Şimdi, Yunus Emre Vakfına gelirsek; Millî Eğitim Komisyonu üyesi olmamakla birlikte burada Maarif Vakfı Yasa Tasarısı görüşülürken de bu konu gündeme gelmişti çünkü yine aynı temel sorun, kurumsal yapının yönetim yapısı ve temsiliyeti. Gerçekten çok önemli kurumlar kuruluyor. Uluslararası alandaki temsiliyetimiz... Çünkü ben o yurt dışı komisyonunda görev yaparken en temel sorun, sıkıntı eğitim, kültürel çöküntü. Ülkemizin yurt dışında yaşayan vatandaşları ve diğer ülke vatandaşlarının ülkemize bakış açısı. Yani bizim orada tanıtımımız, itibarımız, işte maalesef son on beş yıldır bu

anlamda uluslararası çıkarlarımız, uluslararası çıkarlarımızın korunması maalesef bir devlet politikası değil, üzülerek söylüyorum, bir partinin siyasal iç çıkarı ve son geldiğimiz noktada da bir kişinin iç siyasal çıkarı yani haletiruhiyesine göre, işte Avrupa Birliği ilişkilerindeki süreci her beraber gördük referandum öncesi ve sonrası. Bu kurum bağlamında söyleyeceğim çünkü kurumun ben varlık nedenini okuduğum zaman kendi yasasında; “Türkiye’nin diğer ülkelerle dostluğunu geliştirmek, Türk dilini, kültürünü, sanatını geliştirmek, Türk dili, kültürü, sanatı alanında eğitim almak isteyenlere yurt dışında hizmet vermek.” Yani bizim ülkemizi cazip kılmamız gerekiyor. İşte görüyoruz, yükseköğretime gitmek isteyen insanlar, şimdi tabii lise seviyesindeki birçok kişi şu anda işte İtalya’ya gidiyor mimari eğitim almak için, işte Fransa’ya gidiyor siyaset bilimi için ya da diğer ülkeleri tercih ediyor çünkü bir markaları var. Ya bizim de kültür, sanat, eğitim alanında önce kendi içimizde bir markalaşmamız gerekir çünkü bu kurumun işlevli hâle gelmesi için cazip hâle gelmesi gerekiyor, tercih edilmesi gerekiyor.

Kurumun yapısı, işte Sayın Özdemir, Sayın Ahmet Hoca geçmişteki üyeleri saydı bize. Ya, bakıyorum ben, Başbakan, bakanlar, tamamen bürokratik bir kurumsal yapı, işlevsiz. Yeni yapılacak uygulamada söylendi, çok süreyi uzatmak istemiyorum, bu geçici bir düzenleme gibi gözüküyor. Kesinlikle geri çekilmelidir. Buradaki temsiliyetin ülkenin bütününe kapsayacak şekilde ve çok değerli kültür, bilim, sanat insanların mutlaka gerek mütevellî heyetlerine... Çünkü mütevellî heyetleri çok önemli bu kurumların, karar organları orası ve diğer kısımlar icracı. Bu nedenle mütevellî heyetinin daha dikkatli bir şekilde bir oluşumu olmalı. Tek kişinin iradesini yansıtacak, biz nereden bakarsak bakalım dolanıp bir tek kişi belirleyecek buradaki üyeleri. İşte, Maarif Vakfı; Maarif Vakfını kimlerin belirlediğini çok iyi biliyoruz, kimin belirlediğini daha doğrusu, yapısını. İşte, müsteşarların nasıl görev yaptıklarını ve nasıl atandıklarını çok iyi biliyoruz. Bence burada gerçekten bu kısıtlı temsiliyeti ortadan kaldıracak ve sivil noktada –Sayın İsen’in de söylediği gibi- bir düzeltmeye gerek var.

Zühal Hocamız soğuk savaş sonrası bu tür kurumların gerçekten çok etkinliğini... Gerçekten başka misyonları da var bu kurumların ama şimdi başka bir dünyada yaşıyoruz ve saniye içinde bir tıklamayla ülkelerde neler yaşandığını dünyanın diğer bütün vatandaşları görebiliyor. Yani, bizim ülkemizin bence itibarının demokratikleşme noktasında, eğitim, kültür, sanatsal anlamda yaşanan baskılar ve işte artık çok açık itiraf edilen, bir siyasi partinin ve bir ideolojinin kültürel ve siyasal iktidarını kurma çabalarının dünyaya nasıl yansıdığını, ülke içerisinde nasıl tedirginlikler yarattığını... Biraz da bunları da dikkate alacak yapılar oluşturmamız.

Bu vakıf elbette ki ulusal çıkarlarımızı koruyacak. Ülkemizi, dilimizi, kültürümüzü dünyaya, dünyanın birçok ülkesine iyi şekilde tanıttak, temsil edecek bir vakıf olmasını da elbette ki istiyoruz, bunda hiçbir çekincemiz yok ama bu yapının buna hitap etmeyeceğini söylüyoruz biz ve kesinlikle çekilip tekrar farklı bir yapıyla düzenleme yapılmasını ben öneriyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii, çok soru var size, arkadaşların sordukları şeyler var, söyledikleri var. Bu Komisyonun eski Başkanı olarak buraya alışkınsınız aslında.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet.

BAŞKAN – Biraz sabrınız taşmış olabilir ama.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır, hayır, asla. O zamandan antrenmanlıyım ben ama gerçekten tam bir dejavu duygusu yaşattı bu oturumumuz yani tekrar eski günlere döndüm bir anlamda. Onun için teşekkür ediyorum arkadaşlarımıza da.

Şimdi, aslında söylenecek çok şey var ama buradan söylenmesi doğru olmayabilir diye onları geçiyorum.

Şimdi, arkadaşlarımızın, her iki taraftan da, gerek iktidar gerek muhalefet partilerinden arkadaşların eleştirilerinin tabii haklı olan tarafları da var. Nitekim, zannediyorum Başkanlığımıza sunulan bir değişiklik önergesiyle arkadaşlarımızın eleştirilerinin bir bölümünün karşılık bulunduğunu hep birlikte maddelere geçildiğinde göreceğiz, o da şu: Bence de olumlu yani bana herhâlde o zaman da fikrimi soracaksınız “Hükûmet ne diyor?” diye, şimdiden beyan edebilirim. O değişiklik önergesiyle, arkadaşlarımız, Cumhurbaşkanlığının bütün işlere ne kadar müdahil olduğuna dair teorilerini çürütecek bir biçimde önce Cumhurbaşkanı tarafından seçilecek 5 üyeyi 4’e indirerek başlıyorlar önergelerinde. Yani gördüğünüz gibi, milletvekilleri pekâlâ birtakım tasarruflarda bulunuyorlar.

Bir de, bizim de zaten önereceğimiz bir şeydi, onun için teşekkür ediyorum arkadaşlarımıza. Daha sonra biz bu Meclise gönderildikten sonra, yaptığımız istişarelerde şu kopukluğun farkına vardık: Elinizdeki teklifte Yönetim Kurulu Başkanı, Kültür Bakanlığı Müsteşarı. Oysa arkadaşlarımız, özellikle Yunus Emre Enstitüsünde, sahada tecrübe sahibi olan arkadaşlarımız ve Başkanımız dedi ki: “Böyle bir düzenleme mütevelli heyet ile yönetim kurulu arasındaki bağı koparıyor. Dolayısıyla Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, aynı zamanda mütevelli heyeti üyesi de olmalı ve Yönetim Kurulu Başkanlığını da o yapmalı. Çünkü her şeye rağmen Kültür Bakanlığı Müsteşarı, başka görevleri dolayısıyla da bu kadar yakından kurumu takip edemeyebilir.” Doğru, makul bir eleştiri, biz de bu değişiklik önergesinde buna yer verilmiş olmasını doğru buluyoruz. Dolayısıyla yeni getirilen öneri -maddelere geçildiği zaman yine fikrimizi söyleriz ama- Cumhurbaşkanı tarafından mütevelli heyete atanacak üye sayısını 5’ten 4’e indirip yerine o 1 üyeyi Yunus Emre Enstitüsü Başkanı olarak oraya yazmak. Böylece Kültür Bakanlığı Müsteşarı da Yönetim Kurulu Başkanı olmuyor. Yani Enstitü Başkanı hem mütevelli heyet üyesi oluyor hem de Yönetim Kurulu Başkanı olduğu için yönetim kurulu ile mütevelli heyet arasında organik ilişkiyi sağlamış oluyor. Bu, yönetim tekniği bakımından doğru bir düzenleme olur diye takdirlerinize sunulacak değişiklik önergesiyle. Bunun için de önergeyi veren arkadaşlarıma teşekkür ediyorum.

Diğer, yine, özellikle muhalefet partisinden arkadaşlarımız, aynı zamanda Mustafa Bey de aynı şeye işaret etti; mütevelli heyet tarafından veya Cumhurbaşkanı tarafından ama özellikle mütevelli heyet tarafından seçilecek olan yönetim kurulu üyelerinin mesleki formasyonunun biraz daha tanımlanmış olmasının yerinde olacağı, yani herhangi birinin değil, “Türk dili konusunda uzman” vesaire gibi tanımlanmış bir kimlik üzerinden bu seçimlerin yapılmasının doğru olacağını söylüyorlar. Maddede ona uygun bir düzenleme yani “Bu seçim şu alandaki kişiler arasından seçilir.” diye öyle bir değişiklik önergesi de geldi, aynı önergenin içinde o da var, bu da makul. Bunları maddelere geçtiğimiz zaman, yine sorarsanız kanaatimizi ayrıca söylerim.

Şimdi, Yunus Emre Vakfı ve Enstitüsünün faaliyetleriyle alakalı olarak, evet, bizim pek çok alanda, Kültür Bakanlığı olarak da bunu hissediyoruz, ben daha önce Millî Eğitim Bakanlığında da bunu hissediyordum; hatta arkadaşlara biraz da ironi olsun diye “Millî Eğitim Bakanlığı, yaptıklarını yeterince tanıtmıyor, sizin başınızda bir tane iletişimci bakan olsa bunları ne güzel anlatırdı.” diyordum. Dolayısıyla anlatamama sorunuz olabilir, Yunus Emre Enstitüsünün de Vakfının da yaptığı güzel işleri yeterince tanıtamamış olması bir eleştiri olarak doğrudur ama bu yapılanları inkâr etmemizi gerektirmiyor.

Şimdi, Sayın Başkanım, Enstitü Başkanımız Yunus Emre Enstitüsü ve Vakfı nasıl çalışıyor, neler yaptı, bugüne kadar neler yapıyor, bu değişiklik bunların yapılmasına ne tür bir ivme kazandırabilir, bunları kısaca özetleyecek müsaade ederseniz, sonra ben toparlayacağım.

BAŞKAN – Tabii, çok iyi olacak. Ben mikrofonu açıyorum.

Ayrıca, tabii, bu konuşmanın dışında yani Vakıf Başkanımızın eğer Komisyon üyelerimizi bilgilendirici yayınları, faaliyetleri olursa bize göndermelerini de doğrusu tavsiye ederim ben.

Evet, buyurun.

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ – Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, çok teşekkür ediyorum.

Komisyonun çok değerli üyeleri, özellikle Yunus Emre Vakfı konusunda böyle değerli eleştirileriniz için teşekkür ediyorum. Bunları arkadaşlarımız da değerlendirecek. Olumlu katkılarınız için çok teşekkür ediyorum.

Yunus Emre Enstitüsü konusunda belki de teknik bir açıklama yapmam icap ediyor çünkü konuştuğumuz mevzu sadece kanunla ilgili oysa Yunus Emre Vakfının işleyişi vakıf senedinde belirlenmiş ve vakıf senedinde de çok daha detaylı bilgiler var.

Öncelikle, Yunus Emre Vakfı yurt dışında Türkiye’yi, Türk dilini, kültürünü tanıtarak aslında hepimizin, Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlarının başı dik bir şekilde, Türkiye algısının olumlu hâle gelmesi için yaptığı faaliyetleri Türkiye içerisinde kısmen de olsa fazla duyurmadığı konusunda Bakan Bey’in de eleştirisine katılıyorum. Fakat biz bir kamu vakfı olduğumuz için elimizdeki imkânları tamamen yurt dışına aktarıyoruz. Yani yurt dışında bir taraftan kültür merkezleri açıyoruz, diğer taraftan da personelimizi bu nitelikli hâle yani yurt dışında Türkiye’yi temsil edecek, Türk dilini, kültürünü tanıtacak faaliyetler konusunda yetiştirmeye harcıyoruz. Bu vesileyle biz tabii ki gerek Sayın Bakanımın döneminde gerekse ondan önce hiçbir zaman liyakat esasından dışarıya sapmadan yurt dışında görevlendirmeler yapıyoruz. Dolayısıyla bir kişinin görevlendirilmesinde özellikle gittiği ülkenin yerel dilini bilmesi, İngilizceyi bilmesi, yine akademik anlamda Türkiye’yi temsil etmesi esasları gibi esaslar var. Bunlara dikkat ediyoruz. Son bir yıl içerisinde birçok istisna dışında bir kadrolaşmaya gidilmedi. Yani Sayın Bakanıma da bu vesileyle teşekkür etmek istiyorum. Muhalefet ya da CHP milletvekillerimizin iddia ettiği gibi, böyle bir yapı yok. Burada çok hassas davranılıyor Türkiye’yi temsil etme noktasında.

Diğer kurumlar, British Council, Goethe Enstitüsü vesaire benzer kurumlar tabii ki sivil görünümlü ama devlet işi yapıyor. Yani görünüm olarak sivil, vakıf ya da dernek şeklinde çalışıyor ama görevlendirdikleri kişiler aynı zamanda ataşe oluyor, böyle bir unvanları var ve pasaportları da var yani diplomatik pasaportları var. Dolayısıyla vakfın bir araç olması gerekiyor ve gidilen ülkeye göre de farklı statüler elde etmemiz lazım. Şu anda, bizim de Yunus Emre Vakfı olarak yurt dışında 5 merkezimiz vakıf statüsünde; Amerika Birleşik Devletleri, Japonya, Hollanda, Belçika ve Güney Afrika’da vakıf statüsünde çalışıyoruz çünkü oralar yasal mevzuat açısından bu şekilde çalışmaya müsaade ediyor. Ama diğer ülkeler, özellikle Arap ülkeleri, Baklanlar; o tür ülkelerde ise devlete bağlı bir kurum olarak çalışma zorunluluğu getiriyor. Yani büyükelçiliklerimize bağlı bir birim olarak açılmak durumundayız. En son, mesela, yıllardır gidip geliyordu, ikili kültür merkezi açma anlaşması Çin’de imzalandı ve akabinde o Meclisten geçtikten sonra Çin’de de bu şekilde merkez açacağız.

Şimdi, bunların, tabii, bu kanunla ilgisi nedir? Şöyle: Bizim vakıf senedinde belirlenen bir danışma kurulumuz var. Biz bunu muntazaman topluyoruz. Enstitü Başkanı olarak da bu kurulu toplama yetkimiz var. Bu sene de yine 23 Mayıs’ta topladık yani bundan bir-bir buçuk ay önce topladık ve bu danışma kurulu Türkiye’nin dışarıdaki kültür politikası ne olmalı, tanıtım stratejisi ne olmalı, bunları belirliyor. 16 maddelik bir danışma kurulu toplantısı neticesinde maddeler var.

Diğer taraftan, yine vakıf senedinde belirlenen yurt dışında vakfın koordinasyon kurulları var. Bu koordinasyon kurulları da büyükelçinin başkanlığında, orada Türk dili edebiyatı, Türk kültürü ve sanatı alanında çalışmalar yapmış üyelerden oluşan 3 kişi, onun dışında kültür ataşesi, TİKA varsa TİKA temsilcisinden oluşan bir koordinasyon kurulu var. Koordinasyon kurullarının her bir ülkede -ki şu anda 51 merkezimiz var- aldıkları yıllık kararlar var. Bizim danışma kurulunda aldıkları kararlar neticesinde bizim merkezdeki strateji birimi bunları eylem planlarına dönüştürüyor. Yani hangi ülkede neler yapılmalı ve bizim bir yıl sonra, üç yıl sonra, beş yıl sonra görünümümüz nasıl olmalı, bunları dönüştürüyor. Dönüştürdükten sonra, aldığımız kararları bizim özellikle yönetim ve mütevelliden geçirmemiz gerekiyor. Mütevellide takdir edersiniz ki 6 bakanımızın, 2 başbakan yardımcımızın, YÖK Başkanının, Türk Dil Kurumu Başkanının olduğu bir kurulu yılda bir defa dahi toplamakta zorlanıyoruz çünkü bu kadar insanı bir araya getirmek ve bu içerikleri onaylatmak malum oldukça zor. Onun için mütevellide böyle bir sadeleşmeye gidiliyor. Burada bakanların, bakan temsilcilerinin yani müsteşarların olmasındaki sebep ya da hikmet şudur: Biz kamu vakfıyız, dolayısıyla bütçemizi Maliye Bakanlığından alıyoruz. Maliye Bakanlığı Müsteşarı olduğu takdirde, o bu karara olumlu baktığı zaman bu karar hayata geçebilir; Dışişleri Bakanı temsilcisi olduğu takdirde ikili kültür anlaşmalarında bu konu gündeme gelebilir ya da Millî Eğitim Bakanımızı temsilen müsteşarı olduğu takdirde bu kararlar uygulanabilir. Aksi takdirde aldığımız kararlar uygulanamaz oysa bizi temsil eden asıl danışma kurulumuzdur ki danışma kurulunda özellikle biraz önce konuşmalarda da geçtiği için, rahmetli hocamız danışma kurulu üyemiz idi. Onun dışında da Nurhan Atasoy, Türk Kültür Vakfı Başkanıdır, bizim Danışma Kurulu üyemizdir; İlber Ortaylı, Galatasaray Üniversitesinden hepimizin bildiği Hocamız hem Danışma Kurulu üyemizdir hem de bize fiilen birçok merkezde yardımcı olmaktadır, yol göstermektedir; Öcal Oğuz Hocamız, UNESCO Türk Millî Komisyonu Başkanıdır, kendileri sürekli bu konularda yardım eder bize ve bu da tabii ki vakıf senedinde belirlenmiş bir görevdir yani böyle olsa da olur olmasa da olur kabilinden değildir. Metin Eriş, Kültür Konseyi Derneği Yönetim Kurulu üyesidir, Profesör Serpil Murtazaoğlu, İstanbul Üniversitesi Öğretim Üyesi, Türk Musikisi Devlet Konservatuarını temsilen vardır; Ali Metehan DüNDAR Hocamız, yine TÖMER'lileri, Türk dili, edebiyatını temsilen vardır. İhsan Fazlıoğlu Hoca, İstanbul Medeniyet Üniversitesi öğretim üyesidir. Bunun yanı sıra TİSK Yönetim Kurulu üyesi Metin Demir vardır, Türkiye Tekstil Sanayi İşverenleri Sendikası temsilcisi Ömer Tuğrul İnançer vardır, Türkiye Gıda Sanayi İşverenleri Sendikası temsilcisi Kaan Sıdar vardır. Yani bu vakıf aslında Türkiye'deki en demokratik yapıya sahiptir. İktidarıyla muhalefetiyle, sivil toplum örgütleriyle olan bir yapı ve vakfın denetleme kurulu üyesi 4 kişidir. Bunlar; birincisi Maliye Bakanlığı Personel Genel Müdürü, Dışişleri Bakanlığı Kültürel Diplomasi Genel Müdürü, üçüncü temsilci ise Sayın Celal Erbay'dır AK PARTİ'yi temsilen vardır, dördüncü temsilci Sayın Mustafa Gazalacı'dır, CHP 22'nci Dönem milletvekilidir ve CHP'yi temsilen vardır ki bunlar zaten vakıf senedinde var.

Belki buradan hareketle faaliyetlere geçebiliriz. En son Sayın Mustafa Gazalacı Bey'in de katılımıyla, Sayın Bakanımızın da teşrifleriyle Saraybosna'da 23 Nisan kutlaması yaptık ve sadece bizim geliştirdiğimiz bir proje, Türkçenin seçmeli ders olarak okutulması, Tercihin Türkçe Projesi gerçekleştirdik. Sadece Saraybosna'da ulaştığımız öğrenci sayısı 10 bin kişidir. Şu anda 7 ülkede uygulanmakta, ilkökul ve ortaokul döneminde Türkçeyi seçmeli ders olarak seçtiriyoruz ikinci yabancı dil olarak ve bunların bir nevi etkinliği olarak da 23 Nisan kutlaması yaptık ve sadece öğrencileri aldık; 8 bin kişilik bir stat olduğu için sadece bunlar alınabildi.

Biz aynı zamanda bütün işleri kendi başımıza yapmıyoruz, Türkiye'nin tüm kurumlarıyla anlaşmalarımız var. Bu anlamda biraz önce yine ifade edildi, "Türkiye'deki hangi üniversiteler tanıyor?" diye. Bizim hemen hemen Türkiye'deki bütün üniversitelerle anlaşmamız var, YÖK'le anlaşmamız var. Türkiye'deki üniversiteleri yurt dışında tanıtmamız yanı sıra, Türkiye'deki yine YÖK'le

anlaşmamız çerçevesinde bizim kendi kültür merkezlerimizin dışında şu anda yurt dışında anlaşmalı olduğumuz üniversiteler bünyesinde Konfüçyüs Enstitüsü benzeri bir yapılanmaya gidiyoruz, bu da hareket alanımızı genişletiyor. Üniversitelerden temin ettiğimiz hocaları yurt dışındaki üniversitelere gönderiyoruz ve o üniversitelerde bir ofis açarak hem Türkçe öğretimi gerçekleştiriyoruz hem de Türkiye'ye dair etkinlikler, faaliyetler yapıyoruz Türkiye'yle bilimsel işbirliğini teşvik amacıyla.

Bunun dışında, sadece geçen yıldan bu yana, yani bir yıl içerisinde, bir yıl olmadığı hâlde, alanda 1.200 tane faaliyet yapmışız. Bu 1.200 faaliyet kültür, sanat faaliyetleri ve farklı projeler ve bunların detayları var çok uzun. Biz alanda sürekli çalışıyoruz.

Ana uğraş alanlarımızdan birisi Türkçe öğretimidir. Tabii ki yabancılara Türkçe öğretimi konusu Türkiye'de yeni bir alan olduğu için bunun geliştirilmesini de Yunus Emre Enstitüsü yapıyor. Bir taraftan, yabancılara Türkçe öğretimi konusunda çok sayıda malzeme üretiyoruz. Bunlarla birlikte her yerde eş zamanlı merkez açamadığımız için yabancılara Türkçe öğretimi portalı açtık ve bu sayede de eş zamanlı ve art zamanlı Türkçe öğreterek on binlerce insana Türkçe öğretme fırsatımız doğdu. Bir yıl içerisinde bize gelen, bu faaliyetler vasıtasıyla dünyanın farklı ülkelerinde bizim merkezlerimize gelen kişi sayısı 600 bindir ve biz tabii, yurt dışında faaliyet yaptığımız için iç basında çok fazla haber çıkmıyor ancak yurt dışında çıkan haberlerin sayılarına baktığımızda da her bir merkez için binlerce haber çıkıyor. Bu da direkt ve indirekt bir şekilde Türkiye'nin algısının, Türkiye imajının pozitif hâlde dönmesi için olumlu katkı sağlıyor.

Bütün bu işlemleri yaparken çok sade bir yönetime ve çok sade bir mütevelliyeye ihtiyaç duyuyoruz. Yönetim, ayda bir toplanmak durumunda fakat mevcut hâliyle ve nihai kararlar, özellikle kültür merkezi açmak gibi kararlar mütevelliden geçmek zorunda olduğu için mütevellinin toparlanabilir; Sayın Bakanımızın başkanlığında, sadece bir bakanın başkanlığında bürokratlarla birlikte bu kararların onanması, tartışılması ve bütçe imkânları buna elveriyor mu vermiyor mu? Yani tamamen sivil olduğu takdirde böyle bir sakıncası da var yani aldığınız karar çok güzel olabilir fakat iktidar ya da Hükümet bunu onaylamıyorsa ve ilgili kurullardan geçmiyorsa bu gerçekleşmez. Nitekim Millî Eğitim Bakanlığıyla bir anlaşma yaptık. Yurt dışında görevlendirilen öğretmenlerin ve okutmanların da onların ders saati dışında Yunus Emre'de kullanılması konusunda bir anlaşma yaptık. Bu anlaşmanın yürürlüğe girebilmesi için Millî Eğitimin ilgili müsteşarının tabii ki mütevellide olması gerekir. Burada, dışarıda sivil görünme mevzusu mütevellî heyetinin sivil olması anlamında değil aslı icranın sivil olması ki icra bu anlamda, yani kararları alan, istişare eden, uygulayan kısım tamamen sivil, danışma kurulumuz sivil, denetleme kurulu, iktidar ve muhalefet partisi üyeleri vardır ve alandaki stratejik uygunluğu da tabii ki ilgili ülkedeki büyükelçimiz ve onun başkanlığında belirlenen komisyon tarafından belirlenir.

Benim çok daha fazla anlatmak istediğim şeyler var ama bu toplantıyı burada...

Sorunuz varsa...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bu yayımlarla ilgili...

YUNUS EMRE ENSTİTÜSÜ BAŞKANI PROF. DR. ŞEREF ATEŞ - Evet, bundan sonra bu da söz olsun, yayınlarımızı ve faaliyetlerimizi sizlere ulaştırma konusunda eksikimiz olduğunu itiraf ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım, Sayın Bakanım.

BAŞKAN – Ceyhun Bey'in bir sorusu var Başkanımıza veya Bakanımıza tabii.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Sayın Bakanım, Sayın Başkanım; bir sorum var.

Şimdi, gayet güzel anlattınız, özetlediniz, elinize sağlık, aklınıza sağlık. Şimdi, ne güzel söylediniz, paraya ihtiyacımız var, bütün işleri parayla götürdüğümüz için Maliye Müsteşarını aldık, denetime de Personel Daire Başkanını koyduk, değil mi? Doğru anladım; ya, öyle zaten.

Sayın Başkanım, hem misyonunuzun hem vizyonunuzun ana öznesi ve bütün içeriği Türkçe öğretimi, Türk dili. Peki, mütevellî heyeti yönetim kurulunda Türk Dil Kurumu Başkanının olmasından daha doğal öneri... Yani, akla, mantığa daha doğal ne gelebilir? Yani buna itiraz niye? Yani para lazım; Maliye Bakanı gelsin. Ee, Türkçe öğretiyoruz, Türk dili öznesi var Türk Dil Kurumu Başkanı yok, çıkartılıyor. Sadece bunu bir daha gözden geçirin derim.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bakan...

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Öyle anlıyorum ben; değil mi?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, buyurun.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Affederseniz Sayın Bakanım.

CEYHUN İRGİL (Bursa) - Yani onu koysak yönetime diyoruz.

BAŞKAN – Mustafa Bey, önce size söz veriyorum, sonra Nabi Bey'e.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) - Yani, Türk Dil Kurumu doğrudan doğruya Türkçe öğretimi ile Türkçe üzerinde çalışmalar yapıyor ama Türkçe öğretimiyle alakalı bir birim değil. Burada doğru olan, şimdi bu ilave teklifle, biraz sonra görüşeceğimiz teklif kabul edilirse o eksiklik giderilmiş olacak. Asıl Türk üniversitelerinde Türkçe öğretim işini sürdüren Türkçe öğretim merkezleri var; kısaca biz onlara TÖMER diyoruz. TÖMER'lerin temsilcisi var dolayısıyla o eksiklik giderilmiş oluyor.

BAŞKAN – Peki.

Sayın Bakanım, buyurun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Evet, Mustafa Bey, sağ olsun, benim söyleyeceklerimi söyledi zaten.

Şimdi, bu değişiklik önergesinde, bunlar özellikle mütevellî heyetinden ziyade, icrada bu nitelikte insanların olmasında fayda var. İcra da adı üzerinde yönetim kurulu. Dolayısıyla mütevellî heyeti genellikle prensip kararlar alıyor, daha çok bütçelemeye ilgili ve işin siyasete taalluk eden, orada büro açalım mı açmayalım mı, mütakabiliyet uygulayalım mı uygulamayalım mı... Mesela, yıllardır British Council'la devam eden bir mütakabiliyet bilek güreşimiz var gibi. Bunlar mütevellî heyetinde o düzeyde ele alınabilecek konular ama nerede, hangi ülkede, nasıl bir yer yapılacak, orada kim görevlendirilecek vesaire, bütün bu pratik konuları yönetim kurulu düzenleyecek. Orada da dilin kendi uzmanına değil de yani diyelim Türkçe etimolojisi konusunda uzman çok derinlikli insan olabilir ama yabancılara dil eğitimi -ana misyonumuz o olduğu için- konusunda hatta o da yetmez; mesela, oraya -şimdi, değişiklik önergesinde var- iletişim uzmanı, uluslararası ilişkiler uzmanı yani ola ki Kosova'da diyelim oranın hukukunu, ilişkilerini, dengelerini bilen dolayısıyla orada görevlendirilmesi hâlinde daha çok faydalı olabilecek birinden söz ediyorsak işte o değerlendirmeyi yapacak olan nitelikteki yönetim kurulu üyeleridir; onun için bunu düzenliyoruz.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim.

Sayın üyelerimiz, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Sayın Bakanımıza ve Yunus Emre Vakfı Başkanına da teşekkür ediyorum.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Genel Kurul için on dakika var, bitiremeyiz tasarımı.

MUSTAFA İSEN (Sakarya) – Bitiririz, bitiririz efendim.

BAŞKAN – Bitiyor, bitiyor.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – On dakikada mı?

BAŞKAN – Bitmezse de yoklama yapılır da eğer “Çoğunluk sağlanamıyor.” denilirse Genel Kurula gideriz.

1’inci maddeyi okutuyorum:

Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1- 5/5/2007 tarihli ve 5653 sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“a) Mütevelli Heyet: Mütevelli Heyet, Vakfın karar organıdır. Kültür ve Turizm Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Müsteşarı, Maliye Bakanlığı Müsteşarı ve Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı heyetin tabii üyeleridir. Heyetin tabii üyeleri dışında; Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi ve Türkiye Maarif Vakfı tarafından kendi mütevelli heyeti üyeleri arasından seçilen bir kişi üç yıl süreyle Mütevelli Heyet üyeliğini yürütür. Kültür ve Turizm Bakanı, Mütevelli Heyetin başkanı; Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, başkan vekilidir. Mütevelli Heyet, başkanın ya da başkan vekilinin daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla yılda en az iki defa toplanır,

b) Yönetim Kurulu: Yönetim Kurulu, Vakfın icra organıdır. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler Genel Müdürü ve Yunus Emre Enstitüsü Başkanı Yönetim Kurulunun tabii üyeleridir. Yönetim Kurulunun tabii üyeleri dışında, Mütevelli Heyet tarafından seçilen iki kişi üç yıl süreyle Yönetim Kurulu üyeliğini yürütür. Kültür ve Turizm Bakanlığı Müsteşarı, Yönetim Kurulunun başkanı; Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, başkan vekilidir. Yönetim Kurulu, başkanın ya da başkan vekilinin daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla ayda en az bir defa toplanır. Yönetim Kurulu toplantılarına başkanın yokluğunda başkan vekili başkanlık eder.”

BAŞKAN – Madde üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

İki adet önerge var, okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/818) esas numaralı Kanun Tasarısı’nın çerçeve 1’inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 5653 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Cumhurbaşkanı tarafından seçilen beş kişi” ibaresinin “Türk Dil Kurumu Başkanı, üniversiteler arası kurulun seçeceği dört kişi” şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mustafa Ali Balbay
İzmir

Ceyhun İrgil
Bursa
Mustafa Akaydın
Antalya

Gaye Usluer
Eskişehir

BAŞKAN – Gerçi bu konu konuşuldu ama yine de önerge üzerinde konuşmak istiyor musunuz?

GAYE USLUER (Eskişehir) – Çok kısa...

BAŞKAN – Buyurun.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bizim burada karşı olduğumuz noktayı bir kez daha tekrarlamak isterim: 5 üyenin Cumhurbaşkanı tarafından seçilmesine itiraz ediyoruz ve bu şekilde yasanın Komisyondan geçmesini istemiyoruz.

Biraz önce Enstitü Müdürü arkadaşımız sunum yaptığında, mütevelli heyeti dışında yönetim kurulunun ve danışma kurullarının, denetleme kurulunun esas icra organı olduğunu söylediler. Burada, karar organının kim olduğu daha önemlidir. Karar organı mütevelli heyettir, mütevelli heyetinde alınan kararlar ilgili kurullar ve danışma kurulları tarafından yürütülür. Dolayısıyla, mütevelli heyetini nasıl oluşturursak kurulların çalışma biçimi de aynı şekilde olacaktır.

Ayrıca, biraz önce danışma kurullarında, denetleme kurullarında bazı isimlerden bahsetti Sayın Müdürümüz. Tabii, burada yazıyor, zaten bu yasa Komisyondan geçtiğinde ya da Genel Kurulda kabul edildiği takdirde orada adı geçen kişilerin bu Enstitüyle ya da Vakıfla hiçbir alakası, hiçbir ilişkisi kalmayacaktır yani bugünkü var olan duruma zaten bizim bir itirazımız yok. Var olan durum bugün bu maddelerin geçmesiyle sona erecektir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Denetleme kalıyor.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Denetleme de...

BAŞKAN – Danışma ve denetleme kalıyor.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yani, isteğe bağlı kalacak.

BAŞKAN – Peki.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Hayır, hayır.

Sayın Bakanım, özür dilerim, belki ben yanlış anladım, mevcut danışma kurullarında isimleri geçen kişiler ilanihaye orada mı kalacaklar yani değişmeksizin?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Eski mütevelli...

GAYE USLUER (Eskişehir) – Yani, tabii ki onu söylüyorum zaten.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Bu Kanun nedeniyle değişmiyor, zaten öyle.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Kanun nedeniyle değil ama mütevelli heyetinin değişmesiyle birlikte orada bir yeniden yapılanmanın olması kaçınılmazdır. Yani bir dekan değişir, dekanla birlikte bir sürü şey değişir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Gaye Hocam, 5 tane bakanın olduğu bir mütevelli heyeti tarafından atanan bu insanlar, o bakanların müsteşarları tarafından niye değiştirilsin?

BAŞKAN – Evet peki.

Önergeye Hükümet katılıyor mu?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Hayır Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci madde üzerindeki ikinci önergeyi okutuyorum:

Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/818) esas sayılı Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın çerçeve 1'inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen 5653 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile Yunus Emre Enstitüsü Başkanı" ibaresinin eklenmesini, aynı bentte yer alan "beş" ibaresinin "dört" olarak değiştirilmesini ve aynı fıkranın (b) bendinin aşağıdaki değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"b) Yönetim Kurulu: Yönetim Kurulu, Vakfın icra organıdır. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, Türk İşbirliği ve Kalkınma Ajansı Başkanı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Toplulukları Başkanı ve Dışişleri Bakanlığı Yurtdışı Tanıtım ve Kültürel İlişkiler Genel Müdürü, Yönetim Kurulunun tabii üyeleridir. Ayrıca, üniversitelerin Türkçe dil öğretim merkezleri başkanları arasından Müttevelli Heyetin seçeceği bir kişi, eğitim, kültür ve sanat alanında faaliyette bulunan ve Bakanlar Kurulunca kamu yararına faaliyet gösterdiği kabul edilmiş dernek veya vergi muafiyeti tanınmış vakıfların üyeleri arasından Müttevelli Heyetin seçeceği bir kişi, uluslararası ilişkiler, iletişim, kültür, sanat ve Türk dili alanında çalışmalarıyla tanınmış kişiler arasından Müttevelli Heyetin seçeceği bir kişi üç yıl süreyle Yönetim Kurulu üyeliğini yürütür. Yunus Emre Enstitüsü Başkanı, Yönetim Kurulunun başkanıdır. Yönetim Kurulu, başkanın daveti üzerine üye tamsayısının yarısından bir fazlasının katılımıyla ayda en az bir defa toplanır."

Ertan Aydın

İmran Kılıç

Ekrem Erdem

Ankara

Kahramanmaraş

İstanbul

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz alan var mı? Yok.

Hükümet katılıyor mu önergeye?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI NABİ AVCI (Eskişehir) – Katılıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi bu kabul edilen önerge doğrultusunda oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- 5653 sayılı Kanuna Dördüncü Bölüm başlığı altında aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"Yurtdışında görevlendirilen Vakıf personeli

EK MADDE 1- (I) Vakıf tarafından yurtdışında görevlendirilen Vakıf personeli, Yunus Emre Enstitüsü Başkanlığının görevlendirme yazısını pasaport vermeye yetkili idareye ibraz etmek suretiyle 15/7/1950 tarihli ve 5682 sayılı Pasaport Kanununun 14 üncü maddesi kapsamındaki Hükümetçe, hususi idarelerce veya belediyelerce resmi vazife ile dış memleketlere gönderilenlere ya da dış memleketlerde vazifeye alınanlara tanınan haklardan faydalanır."

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Yoksa oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- 5653 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"Görevi sona eren üyeler

GEÇİCİ MADDE 3- (I) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte görev yapmakta olan Mütevelli Heyetin ve Yönetim Kurulunun seçikle görevlendirilen üyelerinin görevleri başka bir işleme gerek kalmaksızın sona erer.”

BAŞKAN – Bu maddeyle ilgili konuşmak isteyen var mı? Yok.

Önerge de yok.

3’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5’i okutuyorum:

MADDE 5- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanunların hazırlanmasında uygulanan esas ve usuller çerçevesinde tasarının kanun tekniğine uygunluğunun sağlanması amacıyla Komisyon Başkanlık Divanına redaksiyon yetkisi verilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İç Tüzük’ün 45’inci maddesi hükmü uyarınca bu konuyla ilgili özel sözcü olarak Komisyon Sözcümüz zaten Ertan Aydın, bu konuyla ilgisi olduğu için Mustafa İsen ve Akif Yılmaz’ı oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Muhalefet şerhi varsa bunun da yarın saat 15.00’e kadar verilmesini...

Gaye Hanım, muhalefet şerhi varsa yarın saat 15.00’e kadar getirilirse memnun olacağız.

GAYE USLUER (Eskişehir) – Tamam.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum. Sayın Bakanım, Müsteşarım, Başkan, değerli bürokratlar; hepinize teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 14.04

